

Helle Kettner

Periodista especialitzada en afers internacionals

«La part més efectiva
de la diplomàcia
és la confidencial»

4

Helle Kettner
«Cada vegada és més evident que Espanya utilitza la justícia com a instrument polític»

13

L'Editorial

Federació d'Ateneus de Catalunya

14

Què és Alerta Solidària?

16

Com integrem col·lectius diversos als ateneus?

18

Junts per avançar / Premi Enric Martínez i Julià

20

Paola (Bàsquet Lluïsos de Gràcia): «Als polítics els hi demanaria més pistes de bàsquet»

22

Dues tradicions a Figueres

PUBLICACIÓ SEMESTRAL

CONSELL DE REDACCIÓ: Oriol Jordan
EDITA: Federació d'Ateneus de Catalunya
COORDINACIÓ: Oriol Jordan
REDACCIÓ I CONTINGUT: Oriol Jordan, Joan Batllart i Xavier Esterrí
FOTOGRAFIES: Arxiu FAC i VVAA.

FOTOGRAFIA DE PORTADA: Toni Galitó
DISSENY: l'Apòstrof, sccl
MAQUETACIÓ: Sílvia Vallverdú (vallverducomunicacio2@yahoo.es)
CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: Contextual Serveis Lingüístics
IMPRESSIÓ: Repropap SL
DIPÒSIT LEGAL: B- 46681-2009

Si voleu rebre la revista *Ateneus* adreceu-vos a:
Federació d'Ateneus de Catalunya
Tel. 93 268 81 30
ateneus@ateneus.cat
Plaça Víctor Balaguer, 5, 1r, 08003 Barcelona

28

Entitats inclusives:
set condicions
necessàries

32

La Federació
d'Ateneus no ha de
ser un generador
d'activitats

38

'Nostrades' un
recorregut musical
per les comarques de
Ponent

41

L'ateneisme estreny
llaços en la
2a Trobada Nacional
a Tàrrrega

42

Estafania Rufach:
«Els ateneus formen
part del nostre ADN
cultura»

46

Post-its

48

Ona Almirall:
«El pubillatge no és
incompatible amb
el feminisme»

Creu de Sant Jordi 2014

Premi Nacional
de Cultura 2019

Entitat d'utilitat pública segons la resolució JUS/675/2013.

Federació d'Ateneus
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament
de la Presidència

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

Hi col·labora:

Obra Social "la Caixa"

La Federació d'Ateneus de Catalunya agraeix a La Cate de Figueres, al Centre Sant Pere Apòstol de Barcelona, a la Fundació Orfeo Lleidatà i al Círcol de Badalona la seva col·laboració en aquesta revista. També la seva atenció al Xavi Pellicer d'Alerta Solidària, a l'Estefania Rufach per la seva energia i amabilitat i a l'Ona Carbonell per representar amb tanta vitalitat una tradició tan important com és el pubillatge per tot el país. Moltes gràcies a la Paola i l'Albert per atendre la Revista Ateneus en aquests protagonistes tan especials, i al Pep Montes per les seves reflexions sempre tan encertades!
I des d'aquí, una menció molt especial a la Helle Kettner, per haver-nos concedit aquesta entrevista i haver-nos descobert Tarragona amb aquest encant tan encisador un bon matí de dissabte, moltes gràcies!

Helle Kettner, periodista especialitzada en afers internacionals

« Pels nostres interlocutors és més evident que Espanya utilitza la justícia com a instrument polític »

La Helle Kettner (1984, Roskilde, Dinamarca) és una tarragonina de pedra picada. Més enllà del circ i l'amfiteatre romà, la Helle branda amb orgull l'actual dinamisme cultural de la capital del Camp de Tarragona. Amb l'energia de qui treballa des de primera línia com a cap de premsa internacional del Departament d'Exteriors per la cultura i pel país, qui ha treballat per Òmnium Cultural i el projecte internacional de l'ACN, Catalan News, la Helle ens captiva des del primer moment descobrint-nos alguns dels racons que més estima de Tarragona, mentre respon a les preguntes de la Revista *Ateneus*.

El món ens mira?

Ha, ha, ha! Ara torna a mirar-nos, diguem-ho així. Hi ha hagut un temps que no ens ha mirat tant. Amb tot el tema polític i de la sentència, la investidura de Sánchez i la seva repetició d'eleccions, podem dir que el món ens torna a mirar, sí.

Per tant, creus que Catalunya importa a Europa?

No! No, no. Evidentment hauria de ser així, que tots els pobles, o països, o nacions, diguem-ho com vulguem, haurien d'importar a Europa, però jo crec que, en el cas de Catalunya, en l'àmbit polític, ho veuen més com un problema que no pas com una cosa que els hagi d'importar en el sentit que preguntes. Almenys pel que fa a l'àmbit de la Unió Europea, i en el d'estat dins d'aquesta unió. En aquest context, Catalunya és més un problema que no pas una cosa que els importi moltíssim.

Ens interessaria més una UE que fos més procliu a l'Europa de les nacions en lloc de l'Europa dels estats?

Sí, el projecte europeu en realitat és curiós, perquè es funda a partir d'uns valors i per intentar evitar la repetició de totes aquestes desgràcies de guerres que hem viscut a Europa al llarg de la història. I quins valors? La democràcia, els drets fonamentals, etcètera. Ara mateix, això s'ha deixat una mica de banda i això és greu. Nosaltres, com a catalans (jo me'n sento perquè hi visc des de fa quinze anys), hem de reivindicar el fet de tornar a l'Europa dels valors. Partint d'aquesta base podem construir el que sigui, l'Europa de les nacions, dels estats... però primer cal resoldre el problema de fons: retornar als valors.

Entre aquests valors que comentaves, hi ha un pilar que és el que nosaltres construïm com a Federació d'Ateneus: la cultura. La cultura segurament és l'element més important que defineix una nació. Quin encaix té i quina visió hi ha de la cultura catalana a Europa?

El primer de tot, crec que la cultura catalana és molt important a escala internacional, i europea en concret, de la mateixa manera que ho són totes les cultures. Vivim en un món global que no tindria cap sentit si tot fos igual. La riquesa de les cultures d'arreu del

món, la catalana, l'espanyola, la danesa... tot el que és local aporta valor al món global. Si tenim això en compte, sí que importa la cultura catalana.

Així, jo també crec que té cert prestigi i molta presència arreu del món. Tenim molts escriptors i institucions, com l'Institut Ramon Llull, que fan moltíssima feina internacionalment, també en l'àmbit lingüístic. Tenim el Diplocat, que fa diplomàcia pública, on també incloem la cultura. Jo entenc que el més visible o el més tangible és, en el bon sentit, el folklore. Iniciatives com l'Adifolk, per exemple, que a l'abril va ser a Dinamarca. Això ho vaig viure molt de prop perquè, com a danesa, veure emergir les meves dues cultures d'aquesta manera em genera un sentiment molt fort. Parlant després amb diputats danesos que hi havien participat, van al·lucinar amb el que era Catalunya en aquest aspecte. Ells la coneixien més en l'espectre polític, i ara quedaven bocabadats amb tot el que és Catalunya, en els sentits cultural i associatiu: la dansa, les tradicions, els castellers...

L'associacionisme, en definitiva.

Sí, i això és molt significatiu de com és la societat catalana, i la implicació de la seva gent a través de les associacions, les entitats i de coses com ara l'escoltisme, que és molt important en l'àmbit català. El sentiment de pertànyer a una entitat i fer molta feina en l'àmbit cultural, és el que també nodreix i enriqueix la societat, i hi crea ciutadans compromesos. Aquest és un tret molt important que trobo que hauríem d'exportar més. El folklore és la part més visual i la que et dona l'entrada per poder explicar més les coses de fons. Per mi, té molt de sentit explicar la cultura i la societat catalana a través d'aquestes iniciatives més visuals.

Explicar la cultura i el que envolta el país també?

La cultura és la porta d'entrada per a qualsevol altra societat: jo soc Catalunya i tinc un problema polític molt gros amb el meu país veí, que és Espanya. Però no sempre és factible entrar-hi via la política. La porta d'entrada ha de ser també la cultura. A través d'ella tots ens podem relacionar i socialitzar una mica. En aquest sentit, la cultura és fonamental per a la internacionalització de Catalunya, com ho seria per

«En el context de la Unió Europea Catalunya és més un problema que no pas una cosa que els importi moltíssim»

a qualsevol altre país o regió, nació, estat, ciutat o el que sigui. La cultura és la peça fonamental i clau en la internacionalització.

Un altre dels elements imprescindibles quan parlem de la cultura és la llengua. El català és una llengua no oficial a Europa, però resulta que dins les nacions sense estat d'Europa és de les més potents.

A Dinamarca, per exemple, els parlants de danès som la meitat que els catalanoparlants d'aquí. És molt fort.

Com pot ser, doncs, que tinguem tants turistes, perquè hi ha molta gent que ve a Catalunya amb total normalitat, i que aquests arribin a un país que no té la llengua reconeguda a Europa?

Que el català no sigui llengua oficial dins de les institucions europees és un problema. I és molt greu per la importància que té la llengua, i la lluita que ha suposat per al català durant aquests moltíssims anys de vida de Catalunya com a nació. Em sobta molt quan parlo amb molta gent de fora, o amb la família,

o amb amics que venen aquí a visitar-me, que no coneixen el català i que es pensen que és un dialecte de l'espanyol. «Ai, parles molt bé el castellà», em diuen.

Vaja, estereotips que fa força anys que se'ns van intentar inocular.

Sí, jo sempre reivindico que parlo català. «Això que estic parlant és català», els dic. I aleshores venen les preguntes «però, és molt diferent del castellà?» o bé les comparacions amb dialectes de Dinamarca, «que és com un dialecte de la península?». Doncs no, no és un dialecte, és un idioma, una llengua. Trencar la barrera de fer-los entendre que el català és una llengua pròpia i molt rica i plena és difícil. Fer del català una llengua oficial dins de les institucions europees ens ajudaria que això no fos tan així, perquè estem parlant d'una de les llengües més parlades d'Europa, la vintena concretament. A Dinamarca som 5,5 milions de persones; a Noruega, 4 o 5; a Finlàndia, 4; a Suècia una mica més, 7 o 9; però, a Bèlgica? Quan des d'allà qüestionen si el català és una llengua, quanta gent parla el flamenc o el neerlandès? Quantes persones

«Trencar la barrera de fer entendre a la gent d'Europa i del món que el català és una llengua pròpia i molt rica i plena és difícil»

parlen noruec? I el feroès? Recordem que són unes illes on viuen 50.000 persones!

Parlant de llengua i de cultura, entenem que també hi ha un estat pel mig que mai ha permès que hi hagi una oficialitat de la llengua a les institucions europees. Aquest estat és el mateix que ha empresonat un líder cultural, concretament en Jordi Cuixart, d'Òmnium Cultural, per manifestar-se. Tu hi has treballat, a Òmnium. Quin impacte té que el president de la primera entitat cultural de Catalunya estigui a la presó?

Com deia abans, és una porta d'entrada per parlar del problema. La figura d'en Jordi Cuixart funciona molt bé per reivindicar, qüestionar i denunciar el que passa aquí. A través dels presos polítics és una mica més difícil, perquè hi ha tot el tema de la llei, la Constitució i aquestes coses. Des del meu punt de vista, i des del que crec que hauria de ser el de tots, no han trencat cap llei. El referèndum no està penalitzat, la Constitució no prohibeix celebrar referèndums, i el Codi Penal tampoc.

Però no hi entrem, aquí. Com que tot és complex, la figura d'en Jordi Cuixart ens ajuda a explicar al món que hi ha aquest problema, a denunciar-ho. D'entrada perquè primer has de situar la gent en el context, quina és la problemàtica que hi ha: què és Catalunya i quina història té? És quan expliques que una de les associacions o entitats més grans del país és una entitat cultural. Òmnium Cultural té ara mateix gairebé 180.000 socis. Ostres, 180.000 persones són sòcies d'una entitat cultural! Explicant això, ja situes com és Catalunya.

Aleshores, potser els catalans no són tan dolents, no? A través de la figura de Cuixart tu pots començar a explicar totes aquestes violacions de drets que comet l'Estat espanyol sobre Catalunya. Com és possible que un president d'una entitat cultural estigui a la presó? Quan jo hi treballava, ell encara estava en presó preventiva, que ja era molt bèstia. Ara ja està condemnat a 9 anys. Quan expliques aquest cas a fora, això realment ajuda a entendre la forta repressió i quin és el marc de tot plegat: aquest president

d'aquesta entitat cultural està a presó per haver-se manifestat, per haver donat la seva opinió sobre les coses a Catalunya i Espanya. Com pot ser que estigui a la presó?

I per què ho permet això Europa?

Ha, ha, ha! Aquesta és la pregunta. Al principi quan estava en presó preventiva, des d'Europa s'estava a l'expectativa per veure què dirien els jutges espanyols, i s'hi confiava cegament. A fora, a Europa principalment, no s'entén que pugui haver-hi un sistema judicial que

«El referèndum no està penalitzat, la Constitució no prohibeix celebrar referèndums, i el Codi Penal tampoc»

«Com que tot és complex, la figura d'en Jordi Cuixart ens ajuda a explicar al món que hi ha aquest problema, a denunciar-ho»

no sigui independent. Es té la creença que, com que Espanya és un estat dins d'Europa i no és Hongria, serà modèlic. Els europeus allà hi van de vacances, és el país de la paella, el bon vi, i altres tòpics. Evidentment saben que hi va haver Franco, però després de tants anys es creu que és aigua passada, que es va evolucionar a una democràcia, perquè hi ha una Constitució, que a més és una de les més noves d'Europa...

Més estereotips.

Exacte, aleshores, a través de la figura d'en Jordi Cuixart es pot fer visible que passa quelcom. Però de

fer-ho visible a fer que Europa actuï, hi ha un camí molt llarg.

Entenc que per recórrer aquest camí, ara que treballes al Departament d'Exteriors, hi teniu un paper protagonista a l'hora de fer feina.

I tant! Jo crec que hi ha hagut un abans i un després a la sentència. Jo he viatjat pel món tant abans com després amb el conseller d'Exteriors, Alfred Bosch, i la reacció dels diputats, els polítics i les personalitats amb què ens trobem quan viatgem és una mica diferent, perquè hi ha una sentència en ferm i cada vegada és més evident per als nostres interlocutors que Espanya utilitza la «justícia» com a instrument polític. Cada vegada és més evident que intenten solucionar un conflicte polític a través de la judicialització de tot plegat.

Dins de l'estructura de tot el que és el Departament d'Exteriors, també tenim el que són els delegats a diversos països. D'entre aquests, ens crida l'atenció que n'hi ha alguns que, com tu, són persones que tenen altres orígens no catalans dins d'Europa. Com encaixa això? Té algun impacte diferent entre els vostres interlocutors? Respon a alguna estratègia en concret que hi hagi, per exemple, l'Ewa Adela Cylwik als Països Bàltics, o la Krystina Schreiber a l'Europa Central, per dir un parell d'exemples? Què es busca amb això?

Bé, jo crec que no es busca que sigui un estranger, sinó que es tria la millor persona per al càrrec, tingui la nacionalitat que tingui, o sigui de l'origen que sigui. No considero que hi hagi cap estratègia al darrere, el que sí que passa és que parlant-ne, per exemple, amb la Krystina Schreiber d'això, ella em diu que la gent li pregunta: «Com és que una ciutadana alemanya és la delegada d'Europa Central (que té la seu a Àustria) representant els interessos de Catalunya, sense ser catalana?». Quan ella ho explica, ells ho entenen d'una altra manera. Ella no té accions, ni família, ni tampoc sang catalana... no té cap vinculació, i defensa amb tot el que té les idees de Catalunya, les idees del govern català provocant un cert impacte.

Jo també ho noto amb els periodistes de tot arreu amb els que parlo aquests dies. Si són dels països nòrdics, parlem en danès, suec... aleshores al·lucinen perquè una

danesa estigui treballant a exteriors portant la premsa del conseller. Em pregunten si és que tinc família mig catalana, i no! I els encurioseix saber com he acabat aquí; ho veuen diferent, i això els dona més confiança. Els catalans no poden estar tan bojós si tenen persones com ells, amb ètiques semblants, treballant-hi. Els impacta molt i crec que els ajuda a obrir la ment.

Ajuda també la «bona relació» amb el ministre i cap de la diplomàcia europea, Josep Borell o... Stop it, you're lying?
Stop it, stop it! [riu].

La pregunta és irònica, eh?

Sí, sí! Ara darrerament estem parlant molt del *Sit and talk*, i aquesta manca de diàleg de l'Estat espanyol, oi? L'altre dia en una reunió —no em facis dir a quin país era—, el conseller Bosch explicava que el fet que Espanya no vulgui parlar amb nosaltres és molt significatiu, però gens innovador. Una de les primeres coses que va fer el conseller en ser nomenat va ser la

trucada de cortesia al ministre Borrell per informar-lo que era el nou conseller d'Exteriors i, per tant, el seu interlocutor a Catalunya. I la resposta per part de Borrell va ser que no tenien res a parlar. Aquesta és la seva voluntat de diàleg.

Ostres. I a partir d'aquí, tot.
 És clar, és clar.

Des del Govern de la Generalitat sempre s'ha dit que el Departament d'Exteriors estava fent coses que no es podien explicar. Però quan va arribar el 2017, no ens va fer aquesta impressió, tal com va anar tot. Això de «l'estem fent coses que no es poden explicar» és un mite o realment es fan coses que no es poden dir?

No és un mite. Sí que es fan moltes coses que no es poden dir; així és la diplomàcia, i hi ha interlocutors que demanen que les trobades i el que es parli sigui confidencial. En realitat, aquesta part de la diplomàcia és la més efectiva, des del meu punt de

«El sentiment de pertànyer a una entitat i fer molta feina en l'àmbit cultural, és el que també nodreix i enriqueix la societat, i hi crea ciutadans compromesos»

«Tarragona és molt més que la Tàrraco romana. És el Centre d'Art, l'Ateneu, la fotografia i l'SCAN, el REC, l'Anima't, la Cooperativa...»

vista. Tanmateix, es tracta d'una feina de formigueta, i el 2017 feia molt poc temps que es feia. Jo crec que no és una simple regla de tres.

Requereix més temps i esforços, doncs?

És picar molta i molta pedra i és molt difícil, però es fa molta feina des d'Exteriors.

I en l'àmbit personal, ens hem fixat que estàs on toca en el moment oportú. Realment quan va començar tot el tema del Procés estaves a l'Agència Catalana de Notícies, a la divisió internacional de *Catalan News*; després vas entrar al Diplocat, que va ser quan el van tancar, i quan van empresonar en Jordi Cuixart tu estaves a Òmnium, i ara tornes a estar a Exteriors. Has anat seguint tot el periple del Procés de ben a prop. Tu, personalment, què sents podent treballar per un projecte d'estat que no és el teu?
Un orgull tremend. Estic superorgullosa de poder ser-hi i que la gent compti amb mi. És un privilegi.

Jo cada dia que vinc a treballar estic tan contenta i tan feliç que sembla un tòpic, però és que estic encantada de poder fer aquesta feina. Ho penso cada dia quan arribo a la seu del Departament, al carrer Pietat, allà darrere la Catedral de Barcelona, la Casa dels Canonges... al·lucino, com quan estava a la Casa de les Punxes amb el Diplocat.

El privilegi que és poder lluitar des de primera línia és un orgull total. Quan el meu xicot va venir a viure aquí (ara porta uns cinc o sis anys ja), jo li vaig dir: «Que sàpigues que t'hauràs d'anar buscant la vida, perquè jo no estaré per tu, tinc altres projectes i el meu lloc és estar al capdavant», en el sentit democràtic, és clar! I ho tenia clar des de fa sis anys, i ell ha estat al meu costat.

En aquest cas segurament parlem també d'empoderament feminista! Ets tu la que tens la iniciativa, clarament!

Ha, ha, ha! Doncs, sí!

Les teves hores diürnes les passes a Barcelona, t'agrada... però vius a Tarragona. No t'ha seduït prou la capital?

És que Tarragona és casa meva, jo me l'estimo molt. Vaig arribar aquí fa quinze anys i no m'he plantejat mai anar-me'n a viure a Barcelona. No és que no m'agradi, però Tarragona és casa meva, és on tinc el meu projecte de vida, la base, els amics... Jo aquí he establert una vinculació i em sento molt còmoda. Estic bastant implicada en la vida cultural de Tarragona i són aquests vincles, que ara potser són menys, perquè amb la feina que tinc gairebé que només vinc a dormir, i a desconnectar [riu]. Dur una vida viatgera cansa molt també, i de vegades necessites aquesta calma que dona Tarragona. És una ciutat gran amb mentalitat de poble.

I una entitat com pot ser un ateneu, aquí l'Ateneu de Tarragona, com pot sobreviure en un lloc on el protagonisme de l'oferta cultural és per a un amfiteatre i un circ romà, amb el benentès?

Totes les aportacions a la cultura són importants. Hi ha un públic per a tot. Jo sí que encara que conec la importància de la Tarragona romana (un patrimoni molt important tradicionalment i històricament parlant, que evidentment és el que porta el turisme i on el patrimoni suposa una part molt important), reivindico sempre que Tarragona és molt més que la Tàrraco romana. És el Centre d'Art, l'Ateneu, la fotografia i l'SCAN, el REC, l'Anima't, la Cooperativa... Jo crec que es complementen i el públic que pugui estar més vinculat a l'Ateneu, igual no és el mateix que va al REC. O sí, però jo crec que és complementari i bo. I és interessant treballar en xarxa per intercanviar idees, etcètera.

Per la teva experiència personal, aquesta és una bona manera per integrar persones novingudes?

I tant, i tant! Jo crec que es veu molt bé en les colles castelleres, per exemple. Això explica molt bé què és Catalunya. Allà hi té cabuda tothom: de més petits a més grans. I això es dona en altres tradicions més folklòriques. Aquesta és una bona manera d'integrar novinguts. A les colles castelleres es veu molt perquè és una disciplina que requereix molta gent. Aleshores és clar, el ball de bastons potser passa més desapercebut, perquè no requereix tanta participació.

Però la cultura sempre és una bona manera d'integrar persones, sempre. Totalment a favor! Jo utilitzo molt el símil dels castells quan viatjo pel món per explicar Catalunya, pels seus valors i com és. De vegades ho comparo amb les tradicions més espanyoles i el seu folklore més emblemàtic que són els toros o el flamenc. Entre el flamenc i la sardana, la sardana la ballem junts en una rotllana, i el flamenc és més individual, amb aquell orgull... és una altra filosofia. Jo crec que a través del folklore popular es pot veure com és una societat.

Resulta que t'entrevistem en plena jornada de reflexió d'unes eleccions generals a Espanya, just el mateix dia que fa trenta anys de la caiguda del mur de Berlín, i cinc del 9N. Així que hem triat el millor dia! No votes, però com va la reflexió?

Ha, ha, ha! Són molt dures aquestes eleccions. Per mi és molt frustrant no poder dir la meua. I aquesta és una cosa que m'ha passat durant quinze anys. És una cosa que no puc fer ni aquí ni a Dinamarca, perquè allà no tinc dret a votar perquè no hi visc. Soc com una persona molt interessada en la política, i ben implicada, però no puc votar. Impotència total, no hi pots fer res més enllà d'intentar convèncer algú, que ja ho faig, sobretot en aquestes eleccions on hi ha molta gent que diu que no cal anar a votar. No, no, sempre s'ha d'anar a votar! I aquesta vegada encara més, perquè l'abstenció pot ser elevada.

I també hi haurà una davallada del vot exterior.

Sí, això ja és una altra història, una vergonya bestial, el que passa aquí. S'ha de solucionar i des d'Exteriors ja hi estem treballant, però no podem fer-hi gaire més perquè no és la nostra competència. Suposo que això té una raó, que és que des de Madrid consideren que la gent que viu a l'exterior és una mica més open-minded i no votarien aquestes forces més tradicionals, nacionalistes o no tan progressistes que elles representen, i això no interessa.

Acabem! Com pinta el Tour de França 2020?

Oh! [riu] El Tour de França 2021 és el que comença a Dinamarca, oi? És genial! Pel que fa al 2020 pinta molt bé i tinc plena confiança que serà un Tour molt espectacular, veient el que ha passat aquest any, que ha estat dels més oberts dels darrers anys... Aquest estiu vaig passar la meua setmana de vacances en una muntanya seguint-lo!

I tens algun favorit?

És molt aviat per dir-ho, però crec que el Fulgsang, el danès, hauria de guanyar, oi?

El món ens mira?

Com es veu la cultura catalana al món? Què hi fa una danesa representant la cultura catalana al món? Realment «el món ens mira»? En aquest número de la Revista Ateneus parlem amb la Helle Kettner, membre del gabinet de Comunicació del conseller d'Afers Exteriors de la Generalitat de Catalunya, Alfred Bosch. La Helle porta mesos viatjant per Europa i el món acompanyant el conseller, i ens explica quina és la importància de la cultura catalana, l'associacionisme català i la llengua catalana al món.

Apassionada de la Tarragona menys romana, també ens explicarà el fet insòlit de tenir empresonat el president de l'associació cultural més potent de Catalunya, Jordi Cuixart. I és que en aquest número parlem d'inclusió i de llibertats. Quins projectes inclusius tenen les nostres entitats en referència als nouvinguts? Què es fa des de l'ateneisme per incloure els col·lectius amb menys reconeixement social? Al Línia Directa, Alerta Solidària ens respon un petit qüestionari molt aclarador.

La revista d'aquest desembre posa el focus als ateneus de Ponent. Gràcies a la 2a Trobada Nacional, celebrada a Tàrraga, hem pogut conèixer els cinc cantautors del projecte 'Nostrades', un format exportable a la resta el mapa ateneístic i que us convidem a gaudir. Des de Tàrraga vàrem aprofitar per mantenir una conversa que us oferim amb membres de les quatre Delegacions Territorials de la FAC: I també hi trobareu una entrevista amb la vicepresidenta de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, l'Estefania Rufach.

Seguint amb projectes il·lusionants d'inclusió social, els protagonistes d'aquest número són els esportistes de l'equip de Bàsquet de Lluïsos de Gràcia, una entrevista sensacional que us recomanem que no us perdeu, com tampoc l'entrevista a la nova pubilla de Catalunya, l'Ona Almirall, que està vinculada al Casino Prado Suburense de Sitges!

Consell Redactor

Xavi Pellicer
membre d'Alerta Solidària

Què és Alerta Solidària?

Què és Alerta Solidària?

Som una organització antirepressiva de l'esquerra independentista que vam néixer el 2001. Ens dediquem a fer assessorament jurídic i defensa jurídica davant la repressió, formació i també fem una tasca de denúncia política.

En quines situacions hauria de buscar la vostra ajuda?

Nosaltres el que recomanem sempre és que la gent estigui organitzada, que participi d'espais i col·lectius. D'aquesta manera, si mai es pateix repressió o s'és detingut, ja es té una xarxa de suport. A partir d'aquí, nosaltres podem aportar coneixements i advocats a les persones que pateixin repressió per causes polítiques.

Quins són els principals fronts que teniu oberts arran de la sentència?

Abans de la sentència ja hi havia més de cent persones en processos repressius per diferents causes socials. En paral·lel ja havíem comptat vora d'un centenar de sancions, segons la llei mordassa, aplicades pels Mossos d'Esquadra. Tot això ara s'amplia amb aquestes gairebé 250 detencions que hi ha hagut entorn de les operacions contra l'independentisme i les mobilitzacions postsentència.

Quines irregularitats heu trobat en l'operació Judes?

Els detinguts i detingudes sota la tutela de l'Audiència Nacional pateixen una flagrant vulneració de drets fonamentals. Observem, en diverses causes, com condemnes sense cap mena de proves es fonamenten en declaracions dels mateixos acusats i que han fet sota custòdia de la Guàrdia Civil en unes condicions que sovint inclouen tortures, amenaces i coaccions. En el cas de l'operació Judes, les declaracions dels acusats van ser fetes sense poder accedir als seus advocats.

Tothom que participi en les protestes d'aquests dies pot acabar a l'Audiència Nacional?

La repressió té un impacte directe sobre qualsevol persona que es mobilitzi i que es pugui sentir identificada amb els detinguts. El que pretén la repressió és fer que tothom se senti susceptible de ser represaliat. Com més gent es mobilitzi, més incapaç serà el sistema repressiu d'actuar en contra de les persones que ho facin.

Creus que s'utilitzarà la jurisprudència que ha creat la sentència del procés per aplacar altres protestes massives?

A l'Estat Espanyol, des de fa 15 o 20 anys, està havent-hi una involució democràtica. Això forma part d'una estratègia, perquè la població cada vegada viu en pitjors condicions i per suportar aquesta situació cal un enduriment del Codi Penal per aturar qualsevol mobilització. Sens dubte, tots aquests precedents jurídics els aplicaran contra qualsevol mena de dissidència política a l'Estat.

I per què determinats sectors de l'esquerra que surten al carrer quan cal, no li donen la importància que es mereix a aquesta amenaça?

Hi ha tacticisme per part de certs sectors que no veuen el perill real del que està passant. Més enllà que sigui una actuació contra l'independentisme, no són conscients que després aniran a per altres tipus de mobilitzacions.

Com us pot donar suport la gent?

Tenim un compte corrent de donacions que està penjat a les nostres xarxes. Per altra banda, creiem que la millor manera d'ajudar la nostra tasca és que la gent estigui organitzada i formi espais i col·lectius. I davant de qualsevol element repressiu, que contacti amb nosaltres a través de xarxes o pel correu.

publicitat

grupidea

Imagine Design Build

Plaça de l'Àngel, 2, 2-1
(Via Laietana)
08002 Barcelona
T. 932 688 450

www.grupidea.com

Ajudem a millorar els vostres espais culturals.

Us assessorem tècnicament en la realització d'obres per la millora dels vostres espais, per a que siguin més funcionals, més polivalents i energèticament més eficients.

Realitzem els projectes, gestionem l'obtenció de les llicències, coordinem i dirigim l'execució de les obres i actuacions.

Empresa col·laboradora de la FAC.
Preus especials per a les Entitats associades.

Com integreu col·lectius diversos als ateneus?

Un cicle com a punt de trobada

EL CÍRCOL DE BADALONA

La societat ha evolucionat i els espais d'oci i cooperació social, també. Per tant, els ateneus han de saber llegir quin espai han d'ocupar en la construcció i l'enfortiment de la societat. Quedar-se tancat en la pròpia activitat amb l'únic objectiu de sobreviure és perdre la força de canvi que tenen les associacions.

Feta aquesta anàlisi, al Círcol investiguem com esdevenir punt de trobada i de creació de projectes socials, educatius i integradors, potenciant la cultura i l'educació que parla de nosaltres, de la vida, la política i la societat. Volem ser un espai de reflexió i de construcció crítica.

I COM HO PODEM FER?

Ho podem fer aprofitant l'experiència acumulada durant anys i que ha servit per crear el teixit i el cos de l'entitat que som.

Ho podem fer amb allò en què tenim expertesa: el teatre, el cinema, la cultura al carrer, l'esport, l'educació...

Ho podem fer obrint canals de cooperació i col·laboració socials.

Un exemple d'aquest treball és el cicle #SócMigrant.

Tot va començar amb la idea de portar una obra de teatre social per parlar de migracions. A partir d'aquí, ens vam posar en contacte amb associacions expertes en aquest camp: MareMortum, Open Arms, Casa Nostra Casa Vostra, Ponts per la Pau... i el projecte es va redimensionar del tot.

El cicle es va convertir en una creació conjunta entre el Círcol, diferents companyies de teatre i les associacions. Les entitats i les companyies van passar a ser elements actius del projecte, proposant obres de teatre, activitats i conferenciant per als col·loquis postfunció. Tothom hi aportava idees.

La implicació va ser molt potent i el resultat va ser un cicle de 7 dies que va parlar de la migració a través del teatre, el cinema i la música. I, sobretot, el cicle va ser un espai de debat i col·loquis on

van prendre la paraula advocats de drets humans, treballadores socials, directors de centres d'acollida, migrants, activistes...

El Círcol va esdevenir plataforma de creació i divulgació. El cicle ens va obrir els ulls, demostrant que podíem esdevenir plataforma de canvi en col·laboració amb la societat de l'entorn de l'entitat.

SOCMiGRANT
CICLE SOBRE MIGRACIÓ AL CÍRCOL
TEATRE, MÚSICA, DOCUMENTALS I ESPAI DE DEBAT
DEL 6 AL 14 D'ABRIL DE 2019

ELCÍRCOL

TEATRE	DOCU	DOCU	MÚSICA
6 dissabte 20h LIEa'ving CIA Sargentana Text i direcció Jordi Pérez Teatre itinerant i vivencial + Col·loqui amb la companyia sobre el procés de creació de Fobra Aforament limitat: 50 persones	7 diumenge 18h Documental "Hamza" Un viatge de mil passes" Director Vidal Sabater i Juan Sánchez + Xerrada i col·loqui sobre MENA -Menors Estrangers No Acompanyats- Amb la participació d'en Hamza i l'Albert Parés, advocat social especialista en MENA	10 dimecres 19h Inauguració Exposició Fotografia i Pintura Consulta el programa al nostre web Documental "El Periple" Direcció Mario Pons + Col·loqui sobre la situació al Mar Mediterrani amb la participació d'Open Arms	11 dijous 19h Concert Picot Jordi Marfà - Violí i veu Daniel Pitarach - Teclats Dani Clavera - Bateria Fusuó de música tradicional del Mediterrani i dels Balcanes
CINE	TEATRE	TEATRE	HORARI EXPOSICIÓ
12 divendres 19h Cineforum VOSE "Las uvas de la ira" + Col·loqui sobre la pel·lícula Organitza i dinamitza Cineçons	13 dissabte 20h Migrants CIA Parece una tonteria Direcció Giselle Stanzone Nelor Moreno + Col·loqui sobre l'acolliment a Catalunya amb la participació de Ponts per la Pau	14 diumenge 18h Engrunes CIA Rumb Teatre Direcció Montse Bonet + Col·loqui sobre el rescat marítim amb SOS Mediterrani i Stop Mare Mortum Clausura del Cicle	L'exposició ramandrà oberta una hora abans de cada espectacle els dies 6, 7, 10, 11, 12, 13 i 14 d'abril. Els caps de setmana 6/7 i 13/14 d'abril de les 11h a 13h. Consulta el programa al nostre web

Consulta els nostres descomptes i Compra les teves entrades a: www.entrapolis.com

Cartell del cicle Sóc Migrant

La Cultura com a eix central d'inclusió social

LA CATE DE FIGUERES

A l'hora d'afavorir la cultura col·laborativa des del punt de vista social i cultural cal cercar espais d'intercanvi, pensar de quina manera podem fer-nos millors els uns als altres i arribar al màxim de gent possible.

En l'esperit de la nostra entitat hi viu un ferm desig de teixir col·laboracions amb tota mena d'iniciatives i associacions que representin els valors de la cultura i de la inclusió social. A les nostres instal·lacions acollim fins a 14 entitats i col·lectius que conformen el que, per a nosaltres, és realment l'hotel d'entitats de la nostra ciutat. Conviven, entre les iniciatives pròpies de La Cate, associacions de l'àmbit de la difusió científica, el feminisme, altres de caràcter

cultural com el cinema, el teatre o la dansa i autèntics tòtems de la cultura popular figuerenca, com Els Pastorets de Figueres. Totes elles es retroalimenten i conformen un teixit associatiu que ens agrada pensar que ens situa, en certa manera, com a important punt de trobada de la vida social i cultural de la nostra ciutat. Aquesta és, si més no, la nostra aspiració. Per això cal invertir a crear els espais necessaris, en el nostre cas fins i tot físicament, per tal que les entitats puguin dur a terme la seva tasca i puguin desenvolupar-se al màxim.

Sempre amb la cultura en l'eix central de les nostres propostes, ens hem marcat com a prioritat treballar en l'àmbit de la inclusió social, arribant a acords amb

associacions de la comarca que destaquen en aquesta àrea, per tal de fer arribar la cultura als seus usuaris i procurar fer-los partícips de la vida social i cultural de la ciutat. És per això que tenim acords amb associacions com Ksameu, dedicada a l'acompanyament i cura dels joves en risc d'exclusió social, i estem adherits a la plataforma Apropa Cultura, que ens facilita arribar encara a més públic en situació de vulnerabilitat.

Mantenir-hi un diàleg seriós i continuat fa evident, per tant, que tenim les eines, la matèria primera i l'obligació de sumar, i que d'aquestes paraules se n'han de concretar accions de la manera més beneficiosa per a tots.

JUNTS PER AVANÇAR

Aspid i la Fundació Orfeó Lleidatà han endegat un projecte conjunt destinat a promoure, a través de la cultura, la integració social de les persones amb discapacitat.

L'Associació de Paraplègics i Discapacitats Físics de Lleida (Aspid) i la Fundació Orfeó Lleidatà han desenvolupat plegades un projecte que té com a nexce central la cultura com a motor per avançar cap a la integració social. Porta per nom Junts. Tota una declaració d'intencions. Un total de 35 usuaris del centre de dia d'Aspid han format part de la iniciativa, que, de moment, s'ha concretat en quatre àmbits, quatre de les arts més universals. Es tracta de la música — centrada sobretot en el cant coral —, del teatre, de la poesia i de les arts plàstiques, en aquest cas posant l'èmfasi en la ceràmica. Ha estat en aquest context que la Fundació Orfeó Lleidatà s'hi ha implicat directament, atès que la part musical s'ha preparat conjuntament amb el Cor PreJove de l'Orfeó Lleidatà, format per 45 cantaires, entitat que també ha cedit les instal·lacions per fer els tallers de teatre.

Els usuaris són bàsicament persones amb gran dependència que, gràcies al projecte, tenen l'oportunitat de dur a terme diferents propostes culturals enriquidores actuant amb joves, com ara els cantants de la formació de l'Orfeó. Això no només els ajuda a assolir una millor qualitat de vida, sinó que, a més a més, es converteix en una eina per fer més visible les necessitats d'aquest col·lectiu.

Així mateix, la col·laboració entre ambdues corals ha permès sumar capacitat i enriquir-se mútuament. El resultat d'aquest projecte es va poder veure el 20 de juny dins dels actes de celebració del Dia Internacional de la Música, en el transcurs d'una proposta d'espectacle a l'Espai Orfeó de Lleida, inclòs a la programació del Consell Participatiu d'aquest espai, projecte consolidat que pretén vincular el teixit associatiu cultural i social del territori de Lleida a la gestió de l'equipament, així com potenciar els usos de la cultura com a eina d'inclusió i fomentar el treball en xarxa.

Orfeó Lleidatà

Una sessió del projecte

PREMI ENRIC MARTÍNEZ I JULIÀ

En el moment de l'impressió d'aquest número de la revista *Ateneus* se'ns va comunicar la mort de l'Enric Martínez. Des de la federació d'Ateneus fem arribar el nostre condol a la família, els amics i el centre de Sant Pere.

El Centre Sant Pere Apòstol té una història de gairebé 128 anys. Al llarg del temps ha anat evolucionant al ritme de les necessitats dels seus socis i l'evolució de la societat. L'actual Centre és molt diferent del que va néixer a finals del segle XIX, però en essència manté l'esperit de servei a les persones, suport als infants i joves, la defensa de valors humans, la solidaritat, la promoció i millora de la cultura i el bé comú, valors que continuen formant part del seu esperit.

Aquests valors són els que s'han volgut ressaltar en la creació del **Premi Enric Martínez i Julià**, atorgat des de la societat civil a una persona, també de la societat civil, que defensi de forma activa i discreta els valors humans i personals més universals dins la nostra societat.

El premi vol ser un reconeixement a Enric Martínez i Julià, el soci més antic del Centre amb tasques directives i que, amb la seva dedicació i entrega, ha sabut transmetre els valors que el premi representa.

Els socis proposen al candidat i en aquesta primera edició el Premi s'ha atorgat a **Òscar Camps**, fundador i director d'*Open Arms*, que l'ha rebut per la determinació i compromís incansable en defensa de la vida i dels drets humans en la seva tasca humanitària de salvament de refugiats en el Mediterrani.

L'acte de lliurament es va celebrar el passat 29 de juny a l'auditori del Centre en una cerimònia en què el guardonat va agrair la distinció i aprofità per denunciar la manca de resposta d'una Europa que se suposa ha de ser garant dels valors socials i drets humans universals.

Centre Sant Pere Apòstol de Barcelona

Entrega del premi a Òscar Camps d'Open Arms

Paola (Bàsquet Lluïsos de Gràcia): «Als polítics els hi demanaria més pistes de bàsquet i més equips femenins»

Des del 2012 els Lluïsos de Gràcia té un conveni amb l'Associació Catalana d'Integració i Desenvolupament Humà (ACIDH) per cedir un espai per jugar a bàsquet a persones amb diversitat intel·lectual o intel·ligència límit. La Paola té 21 anys, juga de pivot al primer equip de la secció Special de bàsquet dels Lluïsos. A més, ha format part de la selecció espanyola que va quedar subcampiona dels Jocs Mundials Special Olympics de 2019 disputats a Abu Dhabi. L'Albert té 17 anys, és aler al masculí A i, a més, fa castells a la Vila de Gràcia.

Entrevista i fotos: Joan Ballart

Què suposa tenir un espai com aquest?

A: Ho veig com una meravella. Coneixes gent amb discapacitat o intel·ligència límit i comparteixes èxits amb ells. A més, també coneixes territoris que no havies vist.

Les vostres famílies es preocupen quan feu aquests desplaçaments?

P: Els meus pares estaven contents per mi, quan vaig anar a Abu Dhabi. Era una oportunitat única. Però, clar, vam poder parlar poc perquè no teníem telèfon.

A: Doncs, per una banda diuen: «Ai, que bé que juguis amb nois amb el teu nivell de discapacitat». Però per altra banda es preocupen que no pugui combinar-me el bàsquet i els castells.

Com us ajuda el bàsquet a ser més autònoms?

A: M'ha ajudat a no ser tan tancat i a conèixer nova gent. A més, no és el mateix anar a jugar a Mundet, que és la nostra pista local, que jugar per tota Catalunya.

I a tu, Paola, què et va suposar per a la teva autonomia personal l'experiència de jugar a uns Special Olympics a Abu Dhabi?

P: Més que l'autonomia que vaig tenir, valoro el fet de fer una cosa més enllà de la cosa més tancada de jugar per Catalunya. Va ser un campionat molt més gran, que també em va servir per conèixer una altra cultura.

Com va ser la primera vegada que va fer bàsquet?

P: A mi no em van acceptar quan vaig començar. Devia tenir entre sis i vuit anys i el meu primer contacte amb la pilota va ser tirant a cistella sola durant una hora i mitja a una extraescolar de bàsquet. Quan vaig canviar d'escola i vaig apuntar-me a fer bàsquet allà, la cosa va millorar, però quan vaig acabar els estudis no podia continuar i vaig venir als Lluïsos. Aquí vaig tenir una molt bona rebuda.

A: Jo mai he tingut cap experiència negativa. Quan em vaig presentar al primer entrenament dels Lluïsos, els companys em van donar la benvinguda i l'entrenador va ser flexible amb mi.

Si poguéssiu definir l'esport que practiqueu als Lluïsos amb una paraula, quina faríeu servir?

A: Col·lectiu.

P: Hobby.

Com viviu la competitivitat de l'esport, en aquest cas el bàsquet?

P: Jo no ho veig com una cosa competitiva. Potser ho veuria més competitiu si l'equip femení fes sortides a Lleida, Girona o Badalona, com fa el masculí. Però sempre juguem a Mundet. Tot i això, està clar que, si podem guanyar, millor.

A: Moltes vegades prefereixo passar-m'ho bé i aquesta competitivitat, a fregir espàrrecs. Però és veritat que en alguns partits fa falta aquell punt d'intensitat per guanyar.

Diríeu que l'equip femení no té tant reconeixement com el masculí?

P: Podríem dir que no, pel fet aquest que l'equip masculí està federat i fa desplaçaments. Nosaltres no. El problema és que no hi ha equips femenins i sempre acabem jugant contra equips masculins o mixtos. Crec que la solució seria fer un equip mixt als Lluïsos, ajuntant el grup A masculí amb el femení i fer el mateix amb el B i el C.

A: Si es fes el que diu la Paola, els equips estarien compensats. Així que jo ho veuria de meravella, això del grup mixt.

Heu jugat amb persones sense diversitat intel·lectual al nivell que esteu ara?

A: Nosaltres a vegades hem fet algun amistós amb el júnior dels Lluïsos. Això ens ha anat bé per entrenar alguna jugada d'equip. En l'àmbit tècnic aprenc més jugant amb persones sense intel·ligència límit o discapacitat.

P: Jo també he tingut algunes experiències així i crec que serveixen per aprendre coses noves i practicar la tècnica. He de dir que, quan jugues contra persones sense discapacitat, la diferència de tècnica es nota més que quan estan al teu equip. Però bé, jo, mentre jugui a bàsquet, soc feliç, així que m'és completament igual contra qui jugui.

Aquesta revista arriba al Parlament de Catalunya, així que és possible que la llegeixi algun polític. Què els demanaríeu?

A: Que hi hagi una millora a la pista de dalt. O sigui, més instal·lacions esportives.

P: Més equips femenins i més pistes de bàsquet.

publicitat

KBQFAN
Marketing + Publicitat S.L.

www.kbqfan.com
kbqfan@kbqfan.com

93 575 06 91

MISSATGERIA
DIRECTA

SERVEI URGENT
sense intermediaris

Portem la teva carta o paquet al seu destí

Disseny, impressió
manipulació i
enviament

Informacions al soci,
Revistes, Butlletins,
Calendaris, Postals de Nadal

DISTRIBUCIONS

Bústia a bústia, cartelleria...

Demana el teu
pressupost
sense compromís

Dues tradicions a Figueres

Dues tradicions, l'una d'origen lliurepensador, republicana i francmasònica, i l'altra, representant els sectors més catòlics encarnades per dues entitats avui encara puntals a la ciutat de Figueres, el Casino Menestral Figuerenc i el Patronat de la Catequística. Des de la Universitat Autònoma de Barcelona en col·laboració amb l'Associació Mirmanda, us presentem una radiografia d'aquestes dues entitats.

El president del Casino Menestral Figuerenc, Eduard Ayats, fa una visita guiada per l'entitat en obres (2018)

«El Casino Menestral Figuerenc es constituí el 1856 en un cafè del carrer Joan Maragall, i va tenir com a president Joan de Pablo, advocat de tendència monàrquica»

EL CASINO MENESTRAL FIGUERENC I EL PATRONAT DE LA CATEQUÍSTICA: DUES TRADICIONS

El Casino Menestral Figuerenc i el Patronat de la Catequística de Figueres són, per la seva trajectòria, dues de les entitats associatives més rellevants de la ciutat. Així mateix, simbolitzen, sobretot en els seus orígens, dues de les tradicions populars més arrelades d'aquella època. El Casino representaria la tradició republicana, lliurepensadora i francmaçònica, amb molta força ja a la segona meitat del vuit-cents; mentre que el Patronat encarnaria la tradició dels sectors catòlics, que van haver d'adaptar-se als reptes de principis del nou-cents. Foren dos corrents de pensament i d'actuació política i social que van xocar violentament, sobretot a la primera meitat del segle passat, però que, ja al final de la dictadura

franquista, confluïren en l'assoliment d'una vida social fonamentada en els valors democràtics i la catalanitat.

El Casino és, encara avui, la principal entitat associativa de Figueres. Es constituí el 1856 en un cafè del carrer Joan Maragall, i va tenir com a president Joan de Pablo, advocat de tendència monàrquica, i de vicepresident, Joan Tutau, destacat dirigent del republicanisme federal. El 1875 es traslladà al carrer Ample, però no fou fins a principis del segle xx, el 1906, que aconseguí un local propi en el mateix carrer. L'edifici fou dissenyat per l'arquitecte Josep Bori el 1904 i esdevingué la seva seu històrica, per bé que ara és en restauració. El president era Claudi Díaz Marquès, que ha estat, segons Èrika Serna, «un dels presidents més importants que ha tingut el Casino al llarg de la seva història».

A partir d'aquells moments, l'edifici va experimentar diferents reformes, que no culminaren fins al 1933, amb una façana remodelada que té diferents motius al·legòrics, alguns propis de la simbologia francmaçònica. No en va, l'entitat es caracteritzà, fins a la guerra civil del 1936-1939, pel seu marcat to republicà i francmaçònic. De fet, els principals presidents del període foren també destacats polítics republicans, com ara Joan Matas, Joan Tutau, Joan M. Bofill o Francesc Sunyer Capdevila.

Abans de l'inici de la guerra, el Casino tenia més de 1.500 socis. Però després del conflicte, la xifra es reduí notablement i fins al 1956 no assolí els 2.000 associats. Durant la guerra, la seu patí desperfectes importants a causa dels bombardeigs, i foren

saquejats el mobiliari i la biblioteca. La Junta no es va poder tornar a reunir fins al 1945.

En els estatuts fundacionals s'establia que la finalitat principal del Casino era el ball, cosa que assegurava una nombrosa afiliació de gent jove. D'aquí que l'entitat organitzés les revetlles de Sant Joan i Sant Pere (patró de la ciutat), el carnestoltes o el cap d'any, i que fos l'entitat protagonista de les fires i festes de la Santa Creu, la festa major de Figueres. Al costat del ball, però, també desplegà una intensa activitat cultural des del primer moment. La seva biblioteca es convertí ràpidament en un referent d'ençà de la seva fundació el 1902. Així mateix, tingué, al llarg dels temps, escoles de música i de pintura (no en va impulsà la Fira del Dibuix i la Pintura). I va

«Abans de l'inici de la guerra, el Casino tenia més de 1.500 socis. Però després del conflicte, la xifra es reduí notablement i fins al 1956 no assolí els 2.000 associats»

Façana de La Cate de Figueres

«El Patronat de la Catequística es va constituir a principis dels anys vint, impulsat per membres del que fou Acció Catòlica, que eren sectors laics implicats en l'apostolat de l'Església catòlica»

poder comptar amb un ampli cafè a la planta baixa, important font d'ingressos per a l'entitat i lloc de trobada ciutadana, de tertúlia i de joc (fins i tot en períodes de prohibició). Moltes entitats de tota mena s'hi van vincular, des de l'Orfeó Germanor Empordanesa o l'Associació Cultural Atenea (abans de la guerra), fins a l'Associació Filatèlica i Numismàtica o el Centre Excursionista Empordanès (en l'etapa posterior al conflicte). Una mostra del seu pes històric és també el llibre d'autògrafs que conserva, que, segons l'antic cronista de la ciutat, Eduard Rodeja, «és una joia molt important i molt curiosa pels personatges que hi han escrit pensaments i hi han posat la signatura».

El Patronat de la Catequística es va constituir a principis dels anys vint, impulsat per membres del que fou Acció Catòlica, que eren sectors laics implicats en l'apostolat de l'Església catòlica. Foren moments complicats per a un catolicisme que veia com, a causa del puixant moviment republicà de l'època, creixia la laïcitat a Figueres (i arreu del país), amb un fort component anticlerical, i que havia de fer front també a altres cultes cristians. Cal no oblidar que a la ciutat, ja a finals del segle

xix, hi havia una important presència de l'Església evangèlica, que arribà a erigir una capella al carrer Nou i que tenia com a figura destacada Lluís López Rodríguez, pastor anglicà i republicà radical.

Les obres de la seu del Patronat s'iniciaren el 1931 i el local s'inaugurà l'any següent. El disseny de l'edifici fou d'Emili Blanch i és una mostra destacada de l'arquitectura racionalista de l'època, raó per la qual, el 2015, va ser catalogat com a bé cultural d'interès nacional. En els primers moments, hi tingué un paper molt destacat Pere Arolas, rector de la parròquia de Sant Pere, que també impulsà la revista *Vida Parroquial* (1928), com a portaveu de l'entitat.

D'ençà de la seva fundació, el Patronat intentà tenir una marcada incidència social, raó per la qual organitzà diferents activitats, des de colònies infantils, excursions, fins a representacions teatrals i sessions cinematogràfiques. Així mateix, acollí associacions com el Grup Empòrium, adherit a la Federació de Joves Cristians de Catalunya. La guerra civil i la persecució religiosa dels inicis feu que cessés tota activitat pública. No fou fins després

SUBSCRIU-TE A LA REVISTA

Federació d'Ateneus de Catalunya
Revista ATENEUS

Plaça Víctor Balaguer, 5, 1r
08003 Barcelona

www.ateneus.cat

Preu
subscripció
anual (2 números)
10€

del conflicte que va reprendre les seves activitats, aleshores potenciades pel nacional-catolicisme que defensà el règim franquista. Els canvis experimentats per la societat als anys cinquanta i, sobretot, a partir dels seixanta feren que l'entitat s'adaptés als nous temps. Així, el seu elenc teatral, a partir del 1951, unificà homes i dones en un mateix grup i passà, gràcies a l'actuació d'Antoni Montal, de les representacions exclusivament religioses a un ambiciós projecte de representació d'obres d'alta qualitat literària. La primera seu de Ràdio Popular de Figueres, iniciada el 1959, fou el Patronat, fins que el 1962 l'emissora tingué local propi. I també albergà, ja en període democràtic, Televisió de Figueres. Al final del franquisme, acollí sessions de cine-club i s'hi celebrà, el 1976, el primer míting polític de després de la dictadura.

Enric Pujol i Casademont
UAB – Associació Mirmanda

El president de La Cate de Figueres, Lluís Illa, durant la 1a Trobada Nacional

Voleu rebre la revista Ateneus al vostre domicili?

Federació d'Ateneus
de Catalunya

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

DADES PERSONALS

Nom i Cognoms

Domicili

Codi Postal

Població

Telèfon

Correu electrònic

SUBSCRIPCIÓ ANUAL: 2 números 10 € Data de subscripció:

FORMA DE PAGAMENT: Ingrés a CaixaBank: 2100-0835-12-0200364124

Retalleu i envieu aquesta butlleta o descarregueu-vos aquest formulari a www.ateneus.cat i envieu-lo a comunicacio@ateneus.cat

En compliment del que disposa l'article 5 de la Llei Orgànica 15/1999 de 13 de desembre de protecció de dades de caràcter personal, «Federació d'Ateneus de Catalunya» informa que les dades de caràcter personal que ens proporcioni quan empleni el formulari, es recolliran en un fitxer de la seva titularitat, amb la finalitat de fer-li arribar la revista Ateneus, així com per a remetre-li informació relacionada amb aquesta entitat que pugui ser del seu interès. Així mateix informem que podrà exercitar els drets d'accés, rectificació, oposició i cancel·lació de les seves dades, d'acord a la legislació vigent en matèria de Protecció de Dades de Caràcter Personal, dirigint-se a la adreça postal o electrònica que consta en aquest document.

**SUBSCRIU-TE
A LA REVISTA**

**Preu
subscripció
anual (2 números)
10€**

Federació d'Ateneus
de Catalunya

Museu d'Art de Girona

EXPOSICIÓ TEMPORAL

A partir de novembre de 2019

Pujada Catedral, 12 / Girona

@museuartgirona
museuart.com

FALSOS
VERDADERS
L'ART DE
L'ENGANY

md'A Museu d'Art de Girona

Forma part de:

Col·labora:

 Generalitat de Catalunya

Entitats inclusives: set condicions necessàries

Pep Montes ens fa reflexionar sobre les condicions necessàries per fer més inclusives les entitats, una qüestió que passa per ser més proactius a l'hora de transformar la nostra entitat perquè sigui més atractiva a la gent que pugui venir. El ponent del 6è Congrés d'Ateneus, ens dóna set consells que ens ajudaran a anar trencant les barreres que es conformen a les xarxes de relació que anem creant al voltant de les entitats, i que són l'instrument ideal per crear un entorn d'arrelament favorable per tothom.

Autor:
Pep Montes,
gestor cultural

Un dels arguments que s'usen habitualment per lloar el moviment associatiu és el seu potencial com a eina de cohesió social. L'acció voluntària dels ciutadans que s'organitzen per tal d'aconseguir determinats objectius en els camps cultural, social, educatiu, esportiu o de qualsevol altre mena, genera xarxes de relació entre les persones que contribueixen a crear espais de socialització basats en la confiança, el respecte i la solidaritat. És així com una entitat es pot entendre també, més enllà de les finalitats concretes per a les quals s'ha creat, com una eina d'arrelament i d'integració de les persones en el seu entorn proper.

Aquest sistema complex de relacions s'acaba convertint en una trama que identifica els ciutadans que viuen en aquell entorn i que fonamenta bona part del seu sentiment de pertinença (al poble, al municipi, al barri, al carrer...) en l'afinitat o complicitat amb els objectius i valors que representen les entitats. Tot sovint ni tan sols és necessari que els ciutadans formin part formal de les entitats per sentir-les com a pròpies, per cedir a la seva activitat una petita part de l'ànima de cadascú i per sentir-se representat per elles. És tant així, que la participació, amb major o menor intensitat, en les dinàmiques relacionals que s'articulen al voltant de les entitats es considera, en termes generals, un actiu essencial per a la integració i la normalització de les relacions personals i comunitàries.

Es per tot això que les associacions esdevenen un factor de cohesió social de primera magnitud. Perquè eixamplen i multipliquen les portes que s'obren als ciutadans per trobar vies de participació i relació amb el seu entorn proper, i perquè converteixen les xarxes de confiança en espais de seguretat i acollida. Podríem dir que en un marc convencional i normalitzat de relacions ciutadanes, les entitats són una peça insubstituïble per mantenir un teixit social vigorós i ric, plural i participatiu, acollidor i potenciador de les xarxes de solidaritat.

Però probablement per aquesta mateixa raó, quan algunes persones o col·lectius es troben afectats per alguna situació de desavantatge o es singularitzen per alguna raó de tipus social, econòmic o cultural,

i com a conseqüència d'això no participen o tenen dificultats per participar en aquestes xarxes que molt genèricament hem qualificat de «normalitzades», queden excloses d'aquests entorns de confiança i seguretat. Els mateixos elements que generen identitat i que reforcen sentiments de pertinença poden ser causants, per contrast, d'exclusió, oblit o, fins i tot, refús. Si algú, per les raons que sigui, no pot o no es veu amb cor de participar en aquesta xarxa de relacions veurà totes les manifestacions positives de pertinença a la mateixa com a barreres per a la seva integració.

En ocasions es produeixen crítiques al món associatiu o a determinades entitats, que són acusades d'endogàmiques, de tancar-se en si mateixes o d'aixecar barreres de difícil superació per als que no formen part del col·lectiu. Com que els elements que cohesionen el grup es viuen en positiu i reforcen la identitat dels membres, és difícil que ells mateixos les percebin com a obstacles. Es genera un fenomen d'incomprensió mútua; mentre els membres integrats no entenen les raons de la falta d'integració dels altres en un entorn aparentment tan positiu, els no integrats creuen que l'estatu quo no admet la seva singularitat i que són refusats per la seva diferència.

Paradoxalment, per tant, allò que teòricament és un element de cohesió, pot esdevenir, no un factor d'exclusió, però sí una barrera per a la inclusió. Moltes entitats són avui conscients d'aquesta aparent contradicció, i és relativament freqüent el debat sobre la millor manera de combatre aquestes situacions.

També a les conclusions del Congrés d'Ateneus de Catalunya, celebrat durant 2019, apareix la necessitat de treballar per tal que les entitats siguin més inclusives i incorporin tant la diferència com les persones que per alguna raó estan en situació de vulnerabilitat. Proposo que, per iniciar dinàmiques en aquesta direcció, les entitats prenguin en consideració un seguit de qüestions i es plantegin adoptar algunes mesures, que tradueixo en set propostes concretes.

Cal, en primer lloc, que es produeixi una certa reflexió en el si de l'entitat, al voltant de les raons que

motiven la voluntat de ser més inclusiu i d'incorporar la diferència. Se m'ocorren dues grans raons que podrien ser en l'arrel d'aquesta voluntat. D'una banda, l'entitat seria conscient del seu potencial com a element cohesionador del seu entorn local i voldria d'aquesta manera donar a la seva actuació valor de servei a la comunitat, acollint i oferint suport, enriquint la xarxa de solidaritat social, i eixamplant els llaços de confiança entre ciutadans de tota mena. En un altre sentit, l'entitat tindria interès a integrar persones diverses a l'organització per ampliar la seva base social, per reflectir millor la pluralitat present en la realitat local de la que forma part, per enriquir la seva activitat mercès a l'increment de la diversitat, per diversificar les opcions de relleu en els espais de treball, decisió i responsabilitat i, en definitiva, per garantir la pervivència de l'associació.

Es podrien trobar matisos i ampliacions d'aquestes dues grans raons, però crec que són les que resumeixen millor les posicions al voltant del desig de ser més inclusius. El més probable, en la majoria de casos, és que no sigui una o altra la raó que motiva el canvi, sinó una barreja, amb diferents intensitats matisos, de les dues. En qualsevol cas, és important clarificar sempre les raons i els motius que empenyen l'entitat a actuar de manera explícita en aquest àmbit.

La segona passa necessària ha de ser identificar la diversitat en l'entorn proper de l'entitat. Cal tenir un major coneixement de les persones, grups i col·lectius amb els quals convivim, tot sovint sense tenir-hi cap mena de relació. La seguretat que dona formar part d'un col·lectiu o d'una xarxa de relacions normalitzada ens pot fer caure en l'error de pensar que l'única realitat significativa és la nostra, i és així com ignorem el que passa al costat de casa. Qui són, i com són, els nostres veïns?

És a partir d'aquest coneixement que podem assumir la diferència com un element positiu, com un factor de riquesa, que eixampla el coneixement del món i ens ofereix noves perspectives per afrontar la nostra vida quotidiana. La diferència no és una amenaça, sinó una oportunitat.

La tercera passa implica moure'ns. No n'hi ha prou de ser una entitat teòricament oberta i permeable a les noves incorporacions. El cofoisme i una alta valoració de la feina que fem quotidianament ens porta a la temptació de la passivitat. Tenim la porta oberta, i qui hi tingui interès, que vingui. Greu error. Ningú o gairebé ningú no traspasarà el llindar de la porta si no hi és convidat, si no és activament cridat a sumar-se al grup. Ens cal, per tant, fer accions positives per, en primer lloc, entrar en contacte amb els altres i, en segon lloc, explorar possibles afinitats. Cal planejar i realitzar accions concretes, precises i continuades per oferir-nos com a espai d'acollida i relació.

Un cop hem passat a l'acció, hem de tenir clars determinats valors i actituds necessaris per fer possibles les noves relacions. Es tracta, en primer lloc, d'oferir-nos com a espai d'explicació i divulgació de la singularitat dels altres. Tot sovint confonem integrar amb assimilar. El nostre interès no ha de ser incorporar nous socis per transformar-los a la nostra imatge. Si hem assumit que la diferència no és negativa i que ens enriqueix, quan acollim algú nou hem de visualitzar i donar valor a la seva singularitat: hem de predicar a favor de la mescla. Expliquem com som nosaltres i explorem la diferència dels altres per produir mixtures que ens enriqueixin a tots.

La cinquena passa es deriva de la quarta i n'és, en certa manera, una conseqüència. Té a veure a la nostra capacitat i voluntat de transformació. Si acollim i integrem, canviarem. Hem de limitar tant com puguem la resistència al canvi. Transformar-nos no implica renunciar a la nostra identitat sinó fer-la evolucionar, dotar-la de matisos i ampliar-ne l'abast. El simple fet d'entrar en contacte amb els altres ja ens canvia. Ens millora perquè incrementa la nostra capacitat d'entendre el món i d'oferir respostes a la nostra gent.

Cal tenir en compte, també, que les entrades i incorporacions significatives al nostre col·lectiu difícilment es produiran en singular. La nostra realitat és tan potent i definida que és molt difícil que una única persona, si no és algú que té una gran

determinació o que ja compta amb referents dintre de la nostra entitat, s'incorpori a les nostres dinàmiques. És per això que el contacte i l'entrada a l'organització s'ha de produir, sempre que es pugui, a través de grups i col·lectius definits: la companyonia entre ells i elles, la relació de confiança i el suport mutu farà més fàcil que facin la passa definitiva per a tastar una nova realitat.

La setena regla d'or ha de ser evitar el paternalisme. Per molt que es vulgui promoure la integració de persones amb realitats desfavorides (discapacitats, necessitats econòmiques, diferències culturals, situacions de risc social...), l'acollida no ha de ser mai amb la intenció d'aportar solucions a l'altre sinó d'enriquir la pròpia realitat. Han de ser sempre ben vingudes i celebrades com una millora de la pròpia entitat, com una oportunitat d'aprenentatge i creixement.

Probablement, però, la idea central que agrupa i resumeix aquestes set condicions necessàries per a millorar la inclusivitat de les entitats, és la voluntat, prèvia a qualsevol altra consideració, de transformar la pròpia organització. Tot sovint excusem la dificultat de diversificar i eixamplar la nostra base associativa amb una suposada apatia de la societat en la que estem immersos, com si fos una característica aliena a la nostra realitat. La creença que no refusem ningú perquè no diem que no a ningú però no fem cap passa concreta per atraure ningú és, de fet, una cuirassa que ens paralitza. Si és cert que la societat en la que estem immersos és apàtica, hem de ser capaços d'identificar la nostra part de responsabilitat en aquesta apatia. I la resposta ha de ser, sempre, el canvi.

No podem esperar l'entrada de noves persones a la nostra organització per transformar-la. Ens cal transformar la nostra organització per tal que hi puguin entrar noves persones.

Ponència Inaugural del 6è Congrés d'Ateneus a càrrec de Pep Montes

«La Federació d'Ateneus no ha de ser un generador d'activitats»

La Federació d'Ateneus de Catalunya (FAC) té 178 entitats federades escampades per tot el territori català. Amb una massa social que s'apropa als 90.000 associats totals, la FAC va decidir que una bona manera d'arribar a tots els indrets era crear delegacions territorials (DT), on les entitats s'adherissin voluntàriament. Actualment n'hi ha quatre: la DT de les Terres de Ponent, la DT de les Comarques Tarragonines, la DT de les Comarques Gironines i la DT de Barcelona Ciutat. Aprofitant l'avinentsa de la 2a Trobada Nacional, des de la Federació vam reunir representants de totes quatre delegacions: Robert Bonet (DT Terres de Ponent), Olga Porterias (DT Comarques Gironines), Josep M. Mallafrè (DT Comarques Tarragonines) i en Rafel Giménez (DT Barcelona Ciutat), amb l'acompanyament especial del president de la FAC, Pep Morella.

Text: Oriol Jordan / Fotos: Xavier Playà

Les delegacions territorials es van trobar a l'Ateneu de Tàrraga durant el mes de novembre

Quina utilitat tenen les delegacions territorials?

Tal com expressava **Robert Bonet**, delegat territorial de la DT Terres de Ponent, «les delegacions han de ser aquelles extensions territorials de la FAC, per fer-nos més pròxims a la gent i a les entitats». DT Terres de Ponent compta amb 18 entitats a la seva delegació amb l'aspiració de ser-ne 20. La proximitat és el valor més gran i el seu delegat defensa el tracte de tu a tu amb el soci com a fet determinant per cohesionar i aconseguir una gran presència d'entitats a les convocatòries d'actes.

«La Delegació Territorial fa la funció de frontissa entre el que seria la Federació com a tal i el contacte de proximitat. Ser una mica el sensor de què és el que necessiten les entitats, quins són els serveis que es poden oferir i tenir una mica aquesta sensibilitat per saber què és

Josep M. Mallafrè:

«Els ateneus han d'anar de baix cap a dalt. No s'acaben a Barcelona. La descentralització, que és real, ens ajudarà a créixer»

important i prioritari, en quins aspectes es pot col·laborar amb les entitats», ens deia **Rafael Giménez** des de DT Barcelona Ciutat. La DT Barcelona Ciutat compta amb 25 entitats a la Ciutat Comtal.

Els membres de les delegacions territorials estan d'acord que actuen com a referents. Giménez ens explica que «crec que

també som una font d'informació fent aquesta feina de frontissa entre Federació i entitats, i anar anticipant, descobrint noves necessitats, perquè la federació les reculli i les pugui treballar».

Des de Tarragona, **Josep M. Mallafrè** considera que «anem pel bon camí. Pel que fa als serveis això està immaculat. Personalment he descobert que hi ha un altre tarannà possible dins dels ateneus, com s'ha vist amb el nou president, Pep Morella». Mallafrè agraeix que Morella promocióni la idea que «els ateneus han d'anar de baix cap a dalt. Els ateneus no s'acaben a Barcelona. La descentralització, que és real, ens ajudarà a créixer», opina. Mallafrè agraeix moltíssim la feina del tècnic de la delegació, en aquest cas Francesc Fortuño, per la feina de cohesionar les entitats que fa i el temps que hi ha dedicat.

Malgrat això, des de la seva delegació —que comprèn 19 ateneus—, comenta que «encara cal picar molta pedra, i que els resultats no els hem d'esperar d'avui per demà. Cal créixer veient els resultats d'altres, fixant-nos en les experiències que han funcionat».

Des del Nord, a les comarques gironines, l'**Olga Porterias** tot just fa uns dies que ha esdevingut delegada territorial. Segons el seu punt de vista, troba que la Delegació fins ara era un espai on els ateneus que hi ha adscrits anaven allà i expressaven les seves problemàtiques. «Al final tots acaben essent el mateix, perquè segurament hi ha el component que tots ens pensem que som especials amb relació a la resta, i al final tots ens queixem del mateix. La idea és que la Delegació pugui recollir aquestes inquietuds i hi treballi, perquè des de la seu central de Barcelona, és difícil que pugui arribar a tot el territori.»

Olga Porterias:

«Realment hem de convèncer la gent que vingui al meu ateneu? A mi això em grinyola bastant. A mi ningú no em va venir a convèncer que havia de consumir cultura»

Com es pot fer arribar la informació que es genera des de la FAC als socis dels ateneus?

La resposta a aquest enigma és complexa. Des de Ponent, Bonet afirma que hem de posar l'ull en la mateixa estructura de les entitats. «D'entrada hi ha una difícil connexió a l'interior de les mateixes

entitats. Les executives solen ser escasses, reduïdes, i de vegades amb nuclis durs implicats i parts oscil·lants. Aquest reflex es va reproduint a major escala fins que arribes a dalt, i això es complica. Cal canviar el concepte que tenim des de les entitats», rebla, «cal que el soci sigui soci participatiu, nosaltres hem d'aprofitar les sinergies per atraure'ls». Des de Ponent, es reforça la idea de la proximitat com a grup: «Nosaltres ens diem Federació, perquè és el nom legal, però hauríem de dir-nos Família d'Ateneus de Catalunya».

Les delegacions consideren que el circuit, en aquest sentit, no ha de ser des de la Federació cap a les entitats, sinó al revés, «si les entitats fan feina, cada cop tindran més gent, i tindran més relleu i millor», comenta Bonet. Giménez afegeix que actualment hi ha una concepció de soci que ha variat del clàssic, «un soci que està molt vinculat a la seva activitat, però, per contra, està molt menys interessat en la resta de coses

que passen a l'entitat, no les segueix i no té l'interès de seguir què passa i què més pot fer». I tots coincideixen en una idea que el membre de la Delegació de Barcelona Ciutat planteja: «Potser ens hauríem de preguntar: cal que el soci sàpiga què fa la Federació? Perquè al final la FAC ha de fer una feina molt important que és de suport, d'estructura i infraestructura, d'ajut a les entitats. Però al soci de carrer li és igual».

Barcelona segueix aquest fil argumental, explicant que «la FAC no ha de ser un generador d'activitats, i per tant, el soci no té per què tenir interès a saber què és el que es debat o es genera des de la Federació». «Els socis el que volen és que, si tenen un problema, que se'l solucionin i ràpid», intervé Mallabrè. «Però que li solucioni la seva junta», respon Giménez, «de la Federació han de rebre un suport». En aquest sentit, Bonet explica que la importància de la FAC és ser-hi, que el seu logo sigui present, i a partir d'aquí

Rafael Giménez:

«La manera de veure i de pensar dels joves és radicalment diferent de la nostra i amb ells som més sensibles a les necessitats d'avui. Fem-los una oferta interessant, i donem-los veu i vot»

que això susciți l'interès entre els socis i aquests coneguin que hi ha un ens que produeix espectacles potents, com ara va ser *Octubre*. Que la gent sàpiga que una part de la quota va a una Federació que també produeix cultura «i crea un caliu de treball en xarxa».

Els ateneus no són gimnasos amb socis... o sí?

Sota la mirada atenta del president de la FAC, Pep Morella, que explica que «el soci activista, el soci que era l'orgull de la família perquè en complir una edat es feia soci d'aquell ateneu, ja ha desaparegut». Morella explica que els socis han esdevingut usuaris i venen a utilitzar els serveis que li toquen o que busquen. Per al president de la FAC, aquí entra el paper de les entitats, que han de fer atractius els seus valors com a comunitat i grup humà. Però com? La resposta és complicada i dona lloc a ser creatius «buscar que estàs afegint quelcom més» apunta Giménez. «No es tracta d'apuntar-se a un gimnàs per fer una activitat i pagar un servei, sinó que hi vens perquè t'aporta una educació, uns valors, un fet diferencial que no és tan fàcil trobar pagant per un servei».

Morella recorda que, de vegades, la gent va als ateneus o a les entitats esperant

treure'n alguna cosa. «No, no, no s'ha d'anar a treure res, hem d'insistir en el fet diferencial», recalca el president. «La personalització del servei», afegeix Bonet. «Cal que la Federació i les mateixes entitats entenguin que les entitats són molt diverses», explica Giménez, i posa un exemple hipotètic: «Si la Federació s'enfoca molt en les activitats teatrals, l'entitat que no tingui teatre o no realitzi activitats teatrals com la seva principal raó de ser, segurament perdria l'interès, i en aquest sentit, la Federació hauria d'estar atenta i ser sensible a un ampli ventall d'activitats».

Bonet, com un dels responsables també de l'Ateneu Golmesenc, explica com des de la seva entitat modulen actes o celebracions amb la finalitat d'aconseguir més gent. «Si cal traslladar la celebració de l'aniversari de l'entitat de l'abril al maig, per organitzar un acte reeixit i aconseguir que vingui més gent, endavant.» Els participants de la taula comparteixen la inquietud que a vegades hi ha gent que es

dona d'alta com a soci per a una activitat, i després es donen de baixa quan aquesta finalitza, i això genera un problema de concepte que és difícil d'administrar. Com fidelitzar, doncs? Com crear aquesta atracció, aquest valor diferencial perquè la gent se senti atreta per l'ateneu? Bonet posa un exemple fàcil i ràpid, davant la finalització de l'activitat: «No us doneu de baixa de l'entitat, perquè l'any vinent tindreu prioritat en les inscripcions a l'activitat».

Però, què és el que vol l'usuari de l'ateneu?

Des de Reus, Josep M. Mallfrè, creu que la persona que s'acosta a l'ateneu ha de poder tenir el que faci falta. «Qui ve, ve per alguna raó. No hi ha cap llei per tenir èxit, però sí per al fracàs: intentar fer coses al gust de tothom.» És en aquest moment que apareix l'element de les enquestes de valoració dels actes, o les enquestes d'interès, per copsar en què està interessada realment la gent que ve a l'ateneu.

Des de La Cate de Figueres, la delegada territorial de les comarques gironines, l'Olga Porterias s'ho qüestiona: «Realment hem de convèncer la gent que vingui al meu ateneu? A mi això em grinyola bastant». Porterias explica que ningú la va convèncer per entrar a La Cate, ella va entrar-hi perquè li va cridar l'atenció allò que es feia. «A mi ningú no em va venir a convèncer que havia de consumir cultura, etcètera». Porterias posa l'èmfasi més en donar-se a conèixer i anar més enllà en la comunicació de l'entitat. «Que la gent ho sàpiga, aleshores ja ve la gent, ben sorpresa: «I feu tot això?». Això és important, no tant intentar convèncer».

Què en pensen les delegacions territorials sobre si les entitats que tenen una junta directiva amb un pes important del jovent tiren més?

Porterias assenyalava que la importància del jovent radica en bona part en la capacitat d'innovació. Moltes entitats es queden estancades en actes que fa dècades que fan de la mateixa manera, i no s'aturen a

estudiar quines són les necessitats de la gent que pot acostar-se potencialment a l'entitat. «Només cal estudiar una mica el públic que t'envolta, la gent que pot venir. Si tens jovent i motivat, et pot donar idees al respecte». La Cate, per exemple és també un viver cultural, i ara fa poc ha entrat un grup de joves que es diu La Figa, que vol recuperar el calendari festiu, i necessiten un lloc on poder fer les seves activitats. «Nosaltres els facilitem tot el que ens demanen i els escoltem. Que siguin joves vol dir que si ens proposen fer la Castanyada, potser els direm que cal la brasa i la castanyera, i ells ens diran que no, que li han donat una volta i la celebrarem amb un concert de gòspel. La incorporació del jovent fa que les propostes d'activitats siguin molt més atractives al públic». Porterias recorda les dificultats que va haver-hi per poder canviar i renovar el logo de La Cate, una cosa senzilla de fer o d'encarregar, però que pot suposar trasbalsos.

Mallafrè explica l'altra cara de la situació, que és la dificultat de trobar relleu a les juntes. Consta que a la seva entitat abans era molt fàcil omplir amb qualsevol acte, i ara es troba que hi ha actes de qualitat on va molt poca gent. La idea de fons és que els joves que van fundar l'ateneu als anys setanta, ara ja són grans. Giménez, segons la seva experiència també als Lluïsos de Gràcia, creu que, efectivament, els ateneus s'estan envellint. «Als Lluïsos de Gràcia tenim el privilegi de tenir un 60% de joves per sota de 25 anys, i això és un actiu absolutament impressionant. Nosaltres promovem que cada secció tingui la seva junta i que en aquestes hi hagi joves. L'altra cosa que darrerament ha canviat és que ara tenim a la junta de Lluïsos tres persones per sota de 30 anys, i això ens obre els ulls, la manera de veure i de pensar d'aquests joves és radicalment diferent de la nostra i amb ells som més sensibles a les necessitats d'avui. Fem-los una oferta interessant, i donem-los veu i vot». «I fem-los les gestions dels tràmits amb l'ajuntament», afegeix Porterias, com a mesura facilitadora.

El president de la FAC, Pep Morella, explica les dificultats afegides per al jovent, com és la manca d'estabilitat laboral, i econòmica en conseqüència. Morella recorda que en qualsevol moment algú es pot acostar a l'entitat a proposar alguna cosa, i l'entitat s'ha d'esforçar per fer-ho fàcil, «sempre hi ha qui tira del carro a l'entitat, i aquesta persona o persones han de ser accessibles, receptius. Quan acaba una activitat sí que hi ha la feina important de recollir i endreçar, però hi ha d'haver algú a la porta amb l'orella posada. Si hi ha algú que té alguna cosa a dir, dona-li cinc minuts, perquè potser en surt una activitat, i parlo per experiència pròpia».

«I els dones poder: l'activitat és teva, i és la teva responsabilitat. Si surt bé, ho celebrarem i, si no, ho canviarem. Però hem de donar responsabilitats, delegar i no mirar-nos-ho des de dalt amb superioritat moral. No, no, que els joves s'impliquin, tal com passa en la mateixa vida. Quan dones responsabilitats a les persones és quan més funciona tot», remata Porterias.

publicitat

GRUP
CONSDECOR

PAPERERIA | REPROGRAFIA | EDITORIAL

Des de 1976

COPISTERIA DIGITAL

Fotocòpies, enquadernacions, impressió en gran format...
Arts gràfiques - Offset

PREUS ESPECIALS PER SOCIS FAC

Material d'oficina, més de 12.000 productes

EDITORIAL
LA PLANA

*Som l'editorial
dels escriptors
novells*

Torrent de l'Olla 193 - 08012 Barcelona - Tel. 934 155 585 - consdecor@consdecor.com - www.consdecor.com

‘Nostrades’ un recorregut musical per les comarques de Ponent

La poderosa i melangiosa veu de Meritxell Gené feia vibrar els ateneistes congregats a la 2a Trobada Nacional de Tàrraga, després de gaudir del folk outsider d'El Fill del Mestre, la fusió veterana de Xavier Baró, les tonades hillbilly de Lo Pardal Roquer i el folk-rock d'Àngel Andreu. Però qui són aquesta gent? La Delegació de Terres de Ponent ha organitzat un cicle de cantautors de quilòmetre zero. Músics amb estils molt diferents, però amb una vinculació al territori compartida. Els presentem el cicle ‘Nostrades’.

Text: Xavier Esterrí
Fotografies:
Ateneu de Tàrraga

«L'objectiu que ens mou és el d'estrènyer els llaços entre els ateneus que formem part de la delegació, per així enfortir les relacions i poder sumar, més que en número, en força»

Aquesta tardor és una tardor especial per a la Delegació Territorial de Terres de Ponent, ja que, després de molt esforç i una bona dosi d'il·lusió, neix el cicle de cantautors de ponent Nostrades, una iniciativa sorgida des del mateix teixit associatiu del territori. L'objectiu que ens mou és el d'estrènyer els llaços entre els ateneus que formem part de la delegació, per així enfortir les relacions i poder sumar, més que en número, en força. A banda, òbviament, pretenem oferir una activitat, tan transversal com es pugui, que estigui fortament vinculada a la nostra terra, i quina millor manera de fer-ho que reunir cinc de les veus més rellevants dels últims temps a les nostres contrades.

El resultat es comença a veure i escoltar en els concerts que s'estan portant a terme aquests dies en diferents espais cedits pels ateneus per omplir-los de música. El cicle consta de 15 concerts que es celebraran durant els mesos d'octubre i novembre, a excepció del darrer, que tindrà lloc el dia 22 de desembre a La Fuliola. Pràcticament totes les entitats que formen part de la delegació han pres part activa d'aquesta activitat, fet que posa en relleu el gran interès que desperta aquest tipus d'iniciatives i la bona rebuda obtinguda.

Donat que els veritables protagonistes d'aquest cicle són les veus que s'encarreguen de transmetre el missatge, val la pena que els coneguem tots cinc, encara que sigui de forma molt breu.

El Fill del Mestre és l'alter ego del músic d'Alpicat Jordi Gasion. El 2006 va sorprendre el públic i la premsa especialitzada amb 78, un disc intimista que s'alineava amb una nova fornada de bandautors catalans frescos i sincers que bevien del folk americà i de tot el que els havia caigut a les mans des de l'adolescència. Tretze anys i cinc discs més tard, Gasion continua sent un autèntic *outsider*, que viu i es desvia per la música, que en busca l'essència i la treballa fins que aconsegueix la cançó exacta, la que condensa totes les emocions que l'han feta possible.

Xavier Baró ha publicat una dotzena de discs, amb els quals, mitjançant la cançó d'autor i de la seva personal mirada, ha enriquit i actualitzat la cançó catalana

contemporània. De la fusió natural amb les arrels i les cançons ancestrals i les seves composicions, n'ha sortit una cançó nova, amb passat, present i futur. La seva és la cançó futurista actual.

Els fets de l'1 d'octubre el porten a canviar el format i el contingut de la gira que estava realitzant. Crea l'espectacle «Cròniques – Estampes d'un país», un recull de cançons pròpies i tradicionals que narren, en la més pura manera dels joglars, la història i el cor del nostre país i la nostra gent.

Lo Pardal Roquer és el pseudònim amb què David Esterrri signa la seva creació com a cantautor català d'arrel *hillbilly*. Ha publicat cinc discs amb aquest nom, amb un total de més de setanta temes originals, entre els quals destaca *Sóc de l'Oest*, la cançó més popular de les terres de ponent des del neolític i el que és, per a molts, l'himne no oficial de la Catalunya occidental, malgrat la dura censura mediàtica que pateix a la seva pròpia terra i malgrat ser objecte

de parasitisme i depredació per part de moltes agrupacions musicals del país.

Meritxell Gené és una cantautora de les Garrigues que ha dedicat bona part de la seva producció musical a cantar poetes d'arreu. L'any 2006 comença el seu projecte en solitari i dos anys després veu la llum el seu primer disc *Inesperadament*. Posteriorment, treu un disc íntegrament dedicat a Màrius Torres, *Així t'escau la melangia*, i un altre dedicat a diferents poetes dels Països Catalans sota el títol *Branques*. Des de 2017 forma part del projecte musical *Les Kol·lontai*, amb Sílvia Comes, Montse Castellà i Ivette Nadal. A principis de 2018 publica el poemari *Després dels esbarzers*.

Finalment, l'**Àngel Andreu Butxaca**, el podríem definir com carn de rock'n'roll des de la seva infantesa. Comença la seva carrera enregistrant dues maquetes de temes propis amb el grup de rock *Aftersurfers* a la Lleida de mitjans dels anys noranta. Després d'aquests inicis rockers acabarà derivant cap a la cançó d'autor i el folk-rock per poder expressar amb més pausa la seva visió del món i el més enllà. Sota el pseudònim *Àngel Ot* edita tres treballs durant la primera dècada del segle XXI i, actualment, compagina la seva faceta de cantautor amb el grup de folk-rock *Les Raiers*.

Queda clar, doncs, que hem deixat en les millors mans aquest primer contacte amb el cicle *Nostrades*, ja que la trajectòria i bagatge dels músics que hi participen no deixen ningú indiferent. Des del primer moment teníem clar que aquesta activitat havia de fer-se amb cantautors de km0 per sentir-la com a pròpia i donar-li identitat, assegurant així el seu bon desenvolupament. Fins al moment ja s'han realitzat més de la meitat dels concerts, obtenint en cadascun d'ells un èxit notable en tots els àmbits.

En un futur no descartem tornar a reprendre aquesta iniciativa, i més tenint en compte la força amb la qual neix el nou relleu de cantautors i cantautores a les Terres de Ponent. De fet, ens agradaria que els ateneus fossin part partícip en oferir una plataforma sòlida per difondre el seu preuat missatge i convidar totes les entitats que ho desitgin a gaudir del *Nostrades*, escampant el cicle arreu del territori català.

«Des del primer moment teníem clar que aquesta activitat havia de fer-se amb cantautors de km0 per sentir-la com a pròpia i donar-li identitat, assegurant així el seu bon desenvolupament»

L'ateneisme estreny llaços en la 2a Trobada Nacional a Tàrrega

La capital de l'Urgell, Tàrrega, va acollir el dissabte 16 de novembre la **2a Trobada Nacional d'Ateneus**, un esdeveniment que va aplegar un centenar de persones a l'Ateneu de Tàrrega. La **Federació d'Ateneus de Catalunya (FAC)** i la Delegació de Terres de Ponent de la FAC van decidir celebrar aquesta trobada a aquest ateneu, una entitat que enguany celebra el centenari, perquè ha estat guardonada recentment amb la Creu de Sant Jordi.

En l'acte protocol·lari, l'alcaldesa de Tàrrega, la republicana **Alba Pijuan**, va posar en valor la importància dels ateneus en la nostra societat, des dels seus orígens a

mitjan segle XIX fins ara, i la seva aportació a la ciutat urgellenca. El president de la FAC, **Pep Morella**, va agrair el treball que fan les entitats, com el mateix Ateneu de Tàrrega, mentre demanava seguir insistint en el treball en xarxa i la interconnectivitat entre entitats per reforçar el conjunt del teixit associatiu del país.

La 2a Trobada Nacional va comptar amb l'actuació dels cinc cantautors de quilòmetre zero que estan fent una gira amb el **cicle Nostrades** per tota la demarcació de Ponent. **Meritxell Gené**, **Lo Pardal Roquer**, **El Fill del Mestre**, **Xavier Baró** i **Àngel Andreu** van delectar els assistents amb una actuació d'una

hora que ha culminat la gira que s'ha desenvolupat durant els mesos d'octubre i novembre i que té el potencial suficient per ser exportada a la resta del territori català.

La trobada va tenir el seu component lúdic: una visita guiada pel centre històric de la vila de Tàrrega per a tots els assistents, després d'una foto de família. La trobada va acabar amb un dinar d'entitats i amb la projecció del documental *Ateneus: llavor de llibertat*, una producció de la Federació d'Ateneus i Nosotros Films, que es va estrenar a la Filmoteca de Catalunya el passat mes de setembre i ara s'està projectant pels diversos ateneus del territori.

2a Trobada
Nacional
d'Ateneus

L'alcaldesa de Tàrrega, Alba Pijuan, i el president de la FAC, Pep Morella, presideixen la foto de família davant l'Ateneu de Tàrrega

Estafania Rufach, vicepresidenta de l'Institut d'Estudis Ilerdencs

«Els ateneus formen part del nostre ADN cultural»

La nova vicepresidenta de l'Institut d'Estudis Ilerdencs (IEI) analitza la situació cultural de la província de Lleida, el paper que hi juguen els ateneus, l'associacionisme i quins són els reptes de futur de la demarcació.

«Volem obrir l'IEI a la participació pública i tot el que és «ajuts directes» ha d'anar desapareixent. No forma part de la nostra forma de treball. Tothom ha de poder participar de l'IEI i dels seus recursos»

Involucrada des de l'adolescència en associacions del seu poble natal, Os de Balaguer, i en les Joventuts d'Esquerra Republicana (JERC), Estefania Rufach fa el salt a la política l'any 2007, quan decideix presentar-se per a l'alcaldia del seu poble. En aquella ocasió es queda a l'oposició, però l'any 2011 es torna a presentar com a cap de llista i esdevé alcaldessa. Revalida el càrrec a les eleccions de 2015 i 2019 i, després d'aquests darrers comicis, entra a formar part del nou govern de la Diputació de Lleida, en representació d'Esquerra Republicana (ERC). A més, també és nomenada vicepresidenta de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, l'ens cultural de la Diputació.

Amb la tornada d'ERC a la presidència de la Diputació el darrer mes de juliol, després de dues legislatures on n'havia quedat fora, Estefania Rufach afronta una època de canvis dins l'IEI i diu que ho fa amb ganes «d'apropar l'Institut a les entitats».

Fa pocs mesos que és al càrrec, arriba a una institució que ha estat molts anys en les mateixes mans. Com han estat aquests primers mesos de canvi?

Quan entres a l'IEI t'adones realment de la magnitud d'una institució com aquesta i del volum de treball que fa. He trobat moltíssima paperassa i activitat, que als primers mesos ens van saturar, però també disposem de personal i gent implicada.

Hi ha molta feina endarrerida, sobretot per la lentitud de l'administració pública i, sens dubte, això és una cosa que vull canviar respecte al govern anterior. Que tot sigui més àgil per a totes les parts.

L'herència dels que l'han precedit és útil? El seu mandat vol ser un punt i seguit o un punt i a part del que ha estat l'IEI fins ara?

És un punt i a part. Ni tenim la mateixa manera de treballar, ni tenim el mateix estil. Volem obrir l'IEI a la participació pública i tot el que és «ajuts directes» ha d'anar desapareixent. No forma part de la nostra forma de treball. Tothom ha de poder participar de l'IEI i dels seus recursos. Això és una cosa que en els darrers anys la Diputació portava molt malament. Nosaltres volem començar de nou i amb la nostra manera de fer: la d'ERC.

Per tant, quins són els objectius que es marca l'IEI en aquesta nova etapa?

Primer modernitzar la casa. Encara arrosseguem massa protocol i burocràcia. Jo crec que les institucions han de ser properes al poble, vull que les nostres relacions siguin més «de tu a tu».

Segon, vull que tant entitats com ajuntaments tinguin accés total a l'IEI. Vull que entenguin que tots podran participar i tindran les mateixes condicions a l'hora d'accedir als recursos, siguin d'on siguin i qui siguin.

En els mesos que porta al capdavant de l'IEI ha pogut fer una radiografia a escala cultural de província? Quina és la situació general del teixit cultural lleidatà?

Des que soc a l'IEI he vist que, a Lleida, hi té molta força l'associacionisme i que gràcies a aquest som capaços de preservar la nostra cultura i les nostres tradicions. Sense aquestes entitats les institucions lleidatanes difícilment ho podríem fer soles.

Si bé és veritat que també hi ha reptes, com el de modernitzar-se, adaptar-se als nous temps o el relleu generacional.

Tenim dos grans blocs geogràfics a Lleida: la plana i el Pirineu. Hi ha diferències entre tots dos?

El sistema i els objectius són els mateixos: promoure tradicions, cultura... La principal diferència és el potencial a l'hora de moure gent. Les entitats i associacions més properes a Lleida ciutat acostumen a estar formades per més gent i tenen més capacitat d'emprendre grans projectes, en canvi les de pobles petits no tenen tanta capacitat de moure recursos i participants, però al cap i a la fi s'adapten al seu entorn.

Dins de tot aquest teixit associatiu i d'entitats de què em parla, quin paper hi juguen els ateneus?

La seva tasca ha estat molt important a l'hora de preservar la cultura catalana i desenvolupar-la. Ja no són la simple associació que pot sortir d'un municipi, sinó que els ateneus formen part del nostre ADN cultural. Són part essencial de la cultura catalana en general, i espero i els animo que segueixin fent la mateixa tasca.

«Crec que sobra la meitat de la burocràcia que tenim ara mateix, i això fa que les entitats petites no vulguin invertir-hi tant temps o se'n despreocupin»

La figura de l'ateneu és centenària i com a tal s'ha hagut d'adaptar als nous temps. Quins reptes creu que tenen les entitats com ells de cara al futur?

Per una part s'han de mantenir en la línia de preservar la cultura catalana. Però han de fer l'esforç d'arribar a tota la població, fer el salt tecnològic, obrir-se i que tothom hi tingui accés. És així com no es perdrà la nostra cultura.

Una de les dificultats amb les quals es trobaran en els pròxims anys és la situació que estem vivint de retrocés en matèria de drets fonamentals, com, per exemple, el d'expressió o el d'associació. Venen temps durs i no veig que a l'Estat espanyol s'hi estiguin produint grans canvis a millor.

L'any 2013 la Federació d'Ateneus va ser declarada Entitat d'Utilitat Pública. Ha de ser aquest l'objectiu de tota entitat o associació? Repercutir en el bé comú i no només en el dels qui en formen part?

Jo entenc que en una associació les persones que la formen no han de treballar només per a elles, sinó per al seu entorn. Sempre depenent del seu àmbit, però

sense tancar les portes a col·laborar i millorar el seu voltant. Treballar només per a ells mateixos no té sentit, jo sempre ho he vist com un benefici vers la població.

Durant la transició i altres moments crucials per a la cultura catalana, els ateneus i l'associacionisme han jugat un paper molt important. Ara que sembla que tornem a viure un moment crucial com a país, com veu el paper del poder popular i d'entitats com els ateneus?

Crec que hi hem de prendre partit tots. Les institucions podem arribar fins a cert punt, però, si tenim la gent i les entitats a darrere, serem més forts. Si entre tots col·laborem, serà molt més difícil que puguin atacar la nostra llengua i cultura.

Abans ha parlat diverses vegades del relleu generacional. Els més joves s'interessen pel món de l'associacionisme?

Encara ens falta una branca, tant a les entitats com a l'IEI. Així com promovem, per exemple, un concert de Nadal, potser també ens falta promoure uns *DJs*. Hi ha una franja aproximada dels 15 als 30 on no acabem d'encertar el que es demana o que no els sabem atreure.

D'altra banda, també hi ha joves que des de petits entren en associacions i que hi segueixen involucrats a mesura que creixen. Des que soc aquí he vist que hi ha joves que tenen ganes de seguir i hi ha associacions que tenen 30 o 40 anys i segueixen tenint gent nova. Preservant això, sobretot als pobles petits, tindrem futur.

Un dels objectius de la Federació és assessorar a l'hora d'arribar a subvencions, ajudes o mesures que podrien prendre. Les entitats estan prou assabentades de les eines que tenen a la seva disposició?

Des de l'IEI ho hem traslladat tot al món digital. Allí ho publiquem tot i som transparents, això facilita que puguem arribar a més gent, però també hem d'aconseguir que a l'altre costat estiguin al dia.

Hi ha entitats que han fet el pas i s'han adaptat a les noves maneres de funcionar. En canvi n'hi ha que els costa més, que estan mal assessorades o no tenen les eines per assabentar-se del que tenen al seu abast.

Han pensat alguna manera de revertir aquesta situació? Falta connexió entre l'Institut i l'associacionisme?

Crec que sobra la meitat de la burocràcia que tenim ara mateix, i això fa que les entitats petites no vulguin invertir-hi tant temps o se'n despreocupin. Hem de reduir aquesta paperassa en la mesura que estigui en les nostres mans.

Jo crec que aquesta casa ha treballat molt amb les associacions, però sí que he vist que sobretot venen a nosaltres les més properes a la ciutat. Ara ens volem apropar més a les dels pobles petits i fer-les coneixedores dels recursos que tenen al seu abast.

Per acabar m'agradaria tornar a parlar del futur, però no en termes d'objectius, sinó en visió. Quin futur creu que li espera, a l'Institut? Com el veu d'aquí a final de legislatura?

Jo crec que l'IEI seguirà sent un motor cultural per a la província, no només ajudant les entitats, sinó també creant activitats i moviments culturals. Hem de seguir treballant en aquesta línia.

Com a repte, hem d'arribar a més pobles i entitats. Modernitzar-nos, adaptar-nos a les noves tecnologies i atreure a les noves generacions. La cultura ha d'arribar a tothom, dels 0 als 100 anys.

DUES NOVES ENTITATS QUE ENTREN A FORMAR PART DE LA FAMÍLIA ATENEÍSTICA

La Federació d'Ateneus de Catalunya dona la benvinguda a dues noves entitats que s'han federat durant aquest semestre: el Centre Comarcal Lleidatà de Barcelona i el Casino Granollers Club de Rítmic.

LA FAC CELEBRA LA TRENTENA EDICIÓ DELS PREMIS ATENEUS AMB UN ACTE AL PALAU DE LA GENERALITAT

Conduïda pel músic islandès Halldor Mar, la cerimònia d'entrega dels 30ens Premis Ateneus ha tingut lloc en un indret molt especial: el Palau de la Generalitat de Catalunya, en presència de la consellera de Cultura, Mariàngela Vilallonga. Enguany s'han presentat 61 projectes en les sis categories del concurs. La gala ha servit per felicitar l'aniversari de cinc entitats que el 2019 han fet 100 i 150 anys.

'APROPA'T A L'ATENEU', CONTRA LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

La Federació d'Ateneus de Catalunya ha endegat a finals de 2019 el projecte 'Apropa't a l'Ateneu', una iniciativa transversal que té per objectiu beca activitats als ateneus a dones, infants i adolescents, que hagin estat víctimes de violència masclista. Des de la FAC s'és molt conscient d'aquest problema estructural, i l'associacionisme no hi pot girar l'esquena. En aquesta línia, en la darrera trobada del Consell de l'Associacionisme Cultural es va fer una condemna explícita a la violència envers les dones.

LES DT DE GIRONA I DE TARRAGONA RENOVEN JUNTA

Les Delegacions Territorials no perden el temps i, poc a poc, com preveuen els estatuts, estan renovant les seves juntes rectoras. Olga Porterias, de La Cate de Figueres serà la nova delegada de les comarques gironines, mentre que les comarques tarragonines, la junta rectora electa encara no ha escollit qui en serà el delegat.

A la Diputació de Barcelona promovem l'accés universal a la cultura

www.diba.cat/cultura

Xarxa d'Espais Escènics Municipals

Cartellera d'espectacles amb la millor oferta escènica i musical.

@TeatresODA

escenari.diba.cat

Xarxa de Museus Locals

Agenda d'activitats de la Xarxa de Museus Locals de la demarcació de Barcelona.

XarxaMuseusLocals LaMiradaTactil patcdiba @patcdiba

museuslocals.diba.cat

Xarxa d'Arxius Municipals

Per una correcta gestió del patrimoni documental local dels ajuntaments.

@patcdiba

xam.diba.cat

**Diputació
Barcelona**

ONA ALMIRALL, Pubilla de Catalunya

«El pubillatge no és incompatible amb el feminisme»

et feia una prova oral, que consistia en preguntes sobre els teus estudis i aficions. Finalment, a la nit, fèiem un sopar de gala, en el qual t'avaluaven el comportament.

Ara que ets Pubilla de Catalunya què has de fer?

Has d'assistir als mateixos actes a què et convocaven com a pubilla local, però ara tinc la possibilitat de fer un discurs sobre la cultura i l'actualitat. També vas a altres actes com, per exemple, per Sant Jordi, quan vas al Palau de la Generalitat i el president et dona una rosa. Bàsicament és representar Catalunya en els diferents llocs on et conviden i promocionar el pubillatge i la cultura catalana.

Com valores el fet que puguis fer discursos i que la gent t'escolti?

Ja n'he fet dos, a Puig-reig i Vilanova. Jo considero que ser la pubilla de Catalunya és un privilegi, perquè tens l'opció que la gent t'escolti i has de reivindicar allò que consideres que s'ha de canviar. Per tant, és una eina que crec que utilitzaré al màxim amb els temps que corren.

Quins temes has tractat en aquests discursos que has fet?

Sempre intento explicar algun fet cultural del poble on soc. A més, també incloc algun fet d'actualitat remarcable. Per exemple, quan vaig parlar a Vilanova feia poc que havia sortit la sentència de la noia de Manresa i vaig fer una reivindicació al respecte. També vaig parlar sobre la investigació que se li estava fent al Tsunami Democràtic.

Com pot casar una cosa tan tradicional com el pubillatge amb el feminisme?

Això és de molta actualitat, perquè a Lleida han decidit treure les pubilles, ja que es considera una tradició misògina i masclista. Jo crec que hi ha un problema de comprensió. Des de fora pots pensar que és una cosa ancorada al passat, però des de dins veus que és una tradició en la qual la dona té més pes que l'home. Sempre hi ha hagut pubilles i els hereus van sorgir molt temps després. Per altra banda, aquest costum l'únic que fa és reivindicar la cultura i allò que fa diferent Catalunya. L'organitzador, Foment de les Tradicions Catalanes, treballa molt per no discriminar ningú i el feminisme és un tema que té en compte. Per tant, el pubillatge no és incompatible amb el feminisme, sinó que és una eina que tu pots utilitzar per difondre el feminisme.

Faries alguna crítica constructiva al pubillatge?

El que s'ha de treballar és l'arrelament del pubillatge als pobles. A Sitges, on jo visc, està molt arrelat i et fan participar en moltíssims actes, i això no era així fa 30 anys. Jo crec que, si aconsegueixes que la gent del poble ho vegi com una cosa normal, que forma part de la cultura de la nostra terra, serà molt millor. Hi ha moltes tradicions que poden semblar antiquades, però formen part de la riquesa de la cultura catalana. Per tant, mentre s'adaptin als nous temps i no difonguin idees retrògrades, no hi hauria cap problema.

L'Ona Almirall té 20 anys, ha estat vinculada al Casino Prado Suburense de Sitges i és la 62a Pubilla de Catalunya. Aquest premi es atorga per l'organització Foment de les Tradicions Catalanes des de l'any 1957. Per tal de guanyar-lo, l'Ona va haver de ser primer pubilla del seu poble natal Sitges i superar tota una sèrie de proves. Amb ella parlem sobre que implica ser Pubilla de Catalunya i de l'encaix d'aquesta tradició en una societat com l'actual.

Què has hagut de fer per ser Pubilla de Catalunya?

El certament nacional es realitzava durant un cap de setmana. El dissabte al matí et feien una prova tipus test sobre Solsona, el poble on es feia, i Catalunya en general. Després et feien fer una prova escrita, en la qual havies d'escollir entre els temes del conflicte de Hong Kong i el de l'emergència climàtica. Jo vaig escollir aquest últim. Posteriorment, un tribunal